

BAĞIMSIZLIK
DEMOKRASİ
SOSYALİZM
İÇİN

YÜRÜYÜS

HAFTALIK SİYASİ HABER VE YORUM DERGİSİ-SAYI: 111-24 MAYIS 1977 FİYATI: 5 TL

BÜYÜK SINIFIN BÜYÜK HEDEFLERİ

TÜSTAV

**BELGE: Döviz yokluğunu
Maliye Bakanlığı da kabul ediyor**

MİLLİ SELAMETÇİLİK

H. MERTOĞLU

1973 seçimlerinin hemen ertesinde Milliyet Gazetesinde yayımlanan görüşlerinde Erbakan; Toprak Reformuna kesin karşı çıktığıdır. Mülkiyetin kutsalından söz ederken "verimli olarak işletilen işletmelerin reform adı altında topraklılara dağıtılmasına akl ediremeyeceğini" söylemektedir. 1973 seçim sonuçlarına göre, MSP İç Anadolu'nun topraksızlarından da oy almış gözükmektedir. Toprak konusunda MSP 1973 seçimlerinden bu yana ve içinde bulunduğu 1977 seçim döneminde de özellikle konuşmaktan kaçınacaktır. MSP tavını büyük toprak sahiplerinden yana daha iktidara gelir gelmez koymuştur. Tarım Bakanlığı kanalıyla ellerinde bulunan tüm imkanları büyük toprak sahiplerinin yararına kullanmışlardır. Gübrede, traktördeki Tarım Bakanlığının girişimleri bulunan en somut göstergeleri olmaktadır.

Köy-Koop'un 1976 yılı içinde Romanya'dan ithal edip küçük çiftçiye ucuz fiyat ile traktör dağıtma yolundaki girişimleri MSP'li Korkut Özal tarafından uzun süre engellenmiştir. Sonradan anlaşmıştır ki, Köy-Koop'un Romanya'dan ithal etmek istediği traktörlerin Türkiye bayiliğini Demirel kardeşler almak istemektedir. Bu nedenle Özal aylarca Köy-Koop'a ithal izni verilmemiştir.

Demirel'in kardeşleri mi? Erbakan'ın kardeşleri mi? Son günlerde AP-MSP arasında sürdürülen bu yarışma gerçekte kardeşler arasında bir farkın olmadığını ortaya koymaktadır. Her iki tarafın kardeşleri de dışa bağımlı büyük sermayenin temsilcilerinden başkası değildir. Maliye Bakanlığı hesap uzmanları Erbakan'ın kardeşinin işyerine ve evine yaptıkları baskınlarda, Sanayi Bakanlığında ki iş takipleri için alınan rüşvetlere ait pekkok belge ele geçmiştir. Maliye Bakanı Ergenekon, Erbakan'ın kardeşi konusunda bu denli sıratlı hareket etme gereğini duyan bir yıl önce Yahya Demirel'in avukatlığını istenmekten çekinmiyordu. Maliye müfettişleri ancak aylar sonra Yahya olayına el koyabildiler.

MİLLİ SELAMETÇİLİK İŞÇİ SINIFINA KARŞIDIR

1974 CHP-MSP koalisyonu döneminde ilk kez gündeme gelen işçi kidem taz-

ÇALIŞANLARIN VERGİ YÜKÜNÜ AZALTACAKLARI HİKAYESİNİ UZUN SÜREDİR DİLLERİNDEN DÜŞÜRMEYEN MİLLİ SELAMETÇİLER 1974 YILINDA HAZIRLANAN "KIDEM TAZMİNATLARINI OTUZ MAŞA" ÇIKARTAN İLK TASLAKTA, İŞÇİLERİN KIDEM TAZMİNATLARINDAN 4 YILLIK TUTARIN VERGİ OLARAK KESİLMESİNİ VE ÖDEMENİN NET 26 YIL ÜZERİNDE YAPILMASINI SAGLAYICI BİR KARŞI TEKLİF İLE ORTAYA ÇIKMIŞLARDIR. ÖTE YANDAN KIDEM TAZMİNATI FONU KURMA YOLUNDAKİ ÇABALARI BÜYÜK BİR İSTEKLE DESTEKLEYEN MSP, ÇALIŞMA BAKANLIĞINDA ŞEVKET KAZAN TARAFINDAN HAZIRLATILAN SON TASLAK İLE KESİN OLARAK İŞÇİ KARŞISINA İŞVEREN TEMSİLCİSİ OLARAK ÇIKMAKTADIR.

minatları sorunu, MSP'nin işçiler karşısındaki tavırını da ortaya koymuştur. Bu kanun tasarısı üzerindeki Milli Selametçilerin girişimi aynı zamanda bu parti'nin bir başka yönünü de açıkça ortaya koymuştur. Çalışanların vergi yükünü azaltacakları hikayesini uzun süredir dillerinden düşürmeyen Milli Selametçiler 1974 yılında hazırlanan "kidem tazminatların otuz maşa" çıkartan ilk taslakta, işçilerin kidem tazminatlarından 4 yıllık tutarın vergi olarak kesilmesini ve ödemelerin net 26 yıl üzerinde yapılmasını sağlayıcı bir karşı teklif ile ortaya çıkmışlardır. Öte yandan kidem tazminatı fonu kurma yolundaki çabaları büyük bir istekle destekleyen MSP, Çalışma Bakanlığında Şevket Kazan tarafından hazırlatılan son taslak ile kesin olarak işçi sınıfının karşısına işveren temsilcisi olarak çıkmaktadır.

Çalışanların sırtındaki vergi yükünü kaldıracaklarını iddia eden Milli Selametçilerin Parlametoya verdiği Aşgari İndirim tasarısunun incelenmesi bu iddiaların ne denli bir yutturmaca olduğunu ortaya koymaktadır. Türkiye'deki gelir vergisi sisteminde yer alan aşgari geçime ilişkin hükümlerdeki uygulama pratikte tüm gelir vergisi mükelleflerini kapsamaktadır. Oysa bilindiği gibi Türkiye'de gelir vergisinin esas yükünü ücret ve maaş alanlar çekmektedir. Ücret ve maaşlıların ödedikleri gelir vergisi toplam gelir vergisinin yüzde 85'ini oluşturmaktadır. Toplam 5 milyondan fazla mükelleften yaklaşık

2,6 milyonluk bir kitle vergilerin yüzde 85'ini öderken 2,4 milyonluk bir kesim ise yüzde 15'ini ödemektedir. Böylesine bir ortamda Milli Selametçiliğin getirdiği teklif tüm mükellefleri kapsayan bir tekliftir. Yani gelir vergisinin yüzde 85'ini ödeyen işçi ve memur sağlanacak vergi indiriminden ne kadar yararlanırsa büyük tüccar, işveren, büyük toprak sahibi de aynı indirimden yararlanacaktır. Oysa gelir vergisi sisteminde bir ayrıcalık getirme imkanı vardır. Bu "özel indirim" uygulaması ile sağlanabilecek bir ayrıcalıktır. "Özel indirim" sadece işçi ve memur için getirilmiş bir ayrıcalıktır. MSP eğer gerçekten çalışanların sırtındaki vergi yükünü hafifletmek isteseydi gelir vergisi kanunundaki bu maddeden yararlanarak Meclise teklif getirirdi. Oysa MSP işçi-memur ile büyük toprak sahibi, tüccar ve sanayicileri aynı tarafa koymaktadır. Bu durumda sağlanacak vergi indirimi hiç bir değişiklik getirilmeyecektir.

AĞIR SANAYİ YUTTURMACASI HEMA OLAYI

Konya Erbakan'ın seçim bölgesidir. CHP-MSP ortaklığının son günlerinde, Konya'da dişi takım ve aktarna organları sanayii kurma komedisi sahnelenir. Perdenin açılışı Erbakan yapamaz, ama sonuçta, Konyalılar tarafından, ortaya çıkan durum tek sorumlu olarak bellendir.

Konya'da 900 milyon sermayeli dişi takım ve aktarna organları sanayii kurulması için Erbakan'ın 1974 yılı sonlarında başlattığı girişime HEMA şirketi sahip çıkar. Özel şirket Sanayi Bakanlığı ve DPT'den her türlü kolaylık sağlar. Konya Belediyesi şehir planında değişiklik yaparak HEMA'ya ucuz fiyattan arsa sağlar. Sanayi sitesinin konumu da bu nedenle değişir. Bu arada CHP-MSP ortaklığı dağılır. İşbaşına gelen Sadi İrmak Konya'da fabrikasını teminleti atar. Aynı gün Ankara'da bir demec veren Erbakan Konya'da ağır sanayi hamlesinin başladığını açıklar. Aradan geçen süre içinde Cephe Hükümeti kurulur. Gerçekte geçmişte Demirel'in yakın adamı olan HEMA şirketinin sahipleri, DPT'den sağladıkları tüm kolaylıklar kendilerinde saklı tutarak Konya'daki girişimlerinden vaz geçerler. Fabrikayı Polatlı yakınlarında kurmaya başlarlar. Söz konusu girişim AP'nin yardımı ile gerçekleştirilmiştir. AP'nin elinde bulunan İmar Şkan Bakanlığı kanalıyla Konya şehir planında fabrikanın kuruluşu nedeniyle yapılan değişiklik onaylanmaz. Kaldı ki MC kurulmadan önce HEMA'nın koordinatörlüğünü yapan kişi MC kurulduktan sonra Ulaştırma Bakanlığı Müsteşarlığına da getirilmiştir. Bu imkanlardan yararlanan HEMA yatırım alanının bir kısmını Polatlı'ya taşırken kalan kısmını da DPT'den elde ettiği tüm ayrıcalıklar mahfuz tutarak İstanbul yakınlarındaki Çerkezköy'e götürür. Öte yandan Konya Belediyesi'nin metrekaresini 2,5 liradan tahsis ettiği arsaya da spekülayon saiki ile kullanır. Söz konusu olay MSP'ye Konya'da prestij kaybettirir. Olayın öteki yüzü ise Milli Selametçiliği ortaya koyar. Büyük sermayenin kayıtsız şartsız destekleyicisi olan MSP, MC hükümetinin de ortağı olduğu halde HEMA'yı Konya'da başlattığı yatırımı sürdürmeye mecbur edemez. HEMA elde ettiği tüm ayrıcalıkları kullanmak üzere Marmara bölgesine kaçar.

Büyük toprak sahibinden, tüccardan, büyük sanayiciden yana, devletin tüm imkanlarını kendi kurdurdukları özel şirketler yararına kullanmaya kararlı Milli Selametçilik, işçiyi-memuru-yoksul köylüyü karşısına aldığı ortaya koymuştur geçen 4 yıllık dönemde. Bu girişimlerinin karşılığı 1977 seçimlerinde içinden ayrılan nurulları etkisi ile değil karşısına aldığı ezilen halkın oylan ile olacaktır.

TÜRKİYE İŞÇİ PARTİSİ'NİN SEÇİM KAMPANYASINA KATILALIM

Burjuva partilerinin devlet kasasından ve parababalarından sağladığı milyonlarca liralık seçim bütçelerinin karşısında, Türkiye İşçi Partisi, işçi ve emekçilerin olanakları ölçüsünde partilerine yaptıkları fedakara katkılardan güç alarak mücadelesini sürdürüyor.

İşçi sınıfının sesinin 5 Haziran seçimlerinde daha gür çıkması için olanaklarımızı zorlayalım, Türkiye İşçi Partisi'ne bağlı yapalım. Ulusal bağımsızlığımızın ve demokrasinin tutarlılıkla ve kararlılıkla savunulması için Türkiye İşçi Partisi'nin seçim kampanyasını destekleyelim. Türkiye İşçi Partisi'nin sesinin bir fabrikaya, bir köye daha ulaşması için, Türkiye İşçi Partisi'nin bir yayınının bir emekçinin daha eline geçmesi için bu kampanyaya katılalım.

Türkiye İşçi Partisi Genel Merkezi adına yapılacak bağışlar aşağıdaki banka hesap numaralarına yatırılabilir.

T.C. Ziraat Bankası
Galatasaray Şubesi 6616

T.C. Ziraat Bankası
Kızılay Şubesi 630-1110

TÜRKİYE İŞÇİ PARTİSİ GENEL MERKEZİ
NUR'U ZİYA SOK. 17/S TUNEL/İSTANBUL

YURUYUŞ

HAFTALIK SİYASİ HABER VE YORUM DERGİSİ

Sahibi:

Nihat SARGIN
Genel Yayın Yönetmeni:
Osman SAKALSIZ
Yazı İşleri Müdürü:
Metin CULHAOĞLU
Teknik Sekreter:
Bülent ARTAMLI

YÖNETİM:

Konur Sok. 15/8 Kızılay
ANKARA Tel: 174581
İSTANBUL BÜROSU:
Piyerloti Cad. 21/1 Cemberlitaş
İSTANBUL Tel: 263567

ABONE KOŞULLARI:

Yıllık: 200 TL
6 Aylık: 100 TL
POSTA CEKİ: YURUYUŞ Dergisi 100234

ILAN KOŞULLARI:

Arka Kapak (Renkli) : 15 000 TL
Arka Kapak (Siyah Beyaz) : 12 000 TL
İç sayfalarda sütun santim : 40 TL
Yayın İlanları % 50 İndirimiildir.

BASKI: Daily News Web-Ofset Tesisi

KAPAK: CAĞDAŞ GRAFİK

PATRONLARIN, AĞALARIN,
PARTİLERİNE KARŞI, İŞÇİNİN
KÖYLÜNÜN PARTİSİ,
TÜRKİYE İŞÇİ PARTİSİ!

NE

HALK, BÜYÜK SANAYİ
SEKTÖR, KÖY
HESAP

BÜYÜK SINIFIN BÜYÜK HEDEFLERİ

Yalçın KUÇUK

Hürriyet Gazetesi, bir haber yayınladı. Seçime giren yedi partinin aynı kökten geldiğine işaret etti. Seçime giren sekiz partiden yalnızca Türkiye İşçi Partisi, diğerlerinden farklı. Hürriyet Gazetesi'nin haberi böyle. Bu haber önemli ölçüde eksik. Bu yüzden de gerçekleri önemli ölçüde eksik yansıttı. Türkiye İşçi Partisi, sadece diğerlerinden farklı değil. Özünde ve temelinde diğerlerinin zıddı. Emegün, sermayenin zıddı olması ölçüsünde. Türkiye İşçi Partisi, özünde ve temelinde sermaye partileri olan bu yedi partinin zıddı durumunda. Farklılık, bu ölçüde. Şu ya da bu ambalaj içinde, şu ya da bu ölçüde sermayenin çıkar ve siyasal bakış açısını yansıtan yedi parti ile işçi ve emekçilerin çıkar ve politik görüşünü yansıtan Türkiye İşçi Partisi arasında bir farklılıktan değil zıtlıktan söz etmek gerek.

Söz etmek yetmez. Zıtlığın her noktada ortaya çıkması gerekli. Zıtlık her noktada ortaya çıkıyor. Yedi parti de, "gerçeği" dile getirdiklerini söylüyorlar. Hiç kuşkusuz doğru. Yedi parti de, şu ya da bu ölçüde, şu ya da bu ambalajda gerçeği yansıttı. Yanıttıkları "gerçek", ambalaj ne olursa olsun, özünde ve temelinde sermayenin gerçeği. Türkiye İşçi Partisi de gerçeği dile getiriyor. İşçi sınıfı ve müttefiki emekçilerin gerçeğini. Sömüren sınıfların gerçeği ile işçi ve emekçi sınıfların gerçeği, biri birinin zıddı. Bu yüzden Türkiye İşçi Partisi, özünde ve temelinde yedi sermaye partisi ne söylüyorsa tam tersini söylüyor.

Çünkü tüm olaylara, tüm gelişmelere, yalnızca ve yalnızca işçi sınıfı ve müttefiki emekçilerin bakış açısı ile bakıyor. Sadece işçi sınıfı ve emekçilerin gerçeğini dile getiriyor. Şimdi yedisinde gecekondular yıkılabileceği, diyorlar. Sermayenin sözcüleri, uzun süre, gecekondunun kentlerin güzelliklerini bozduklarını söyleyip durdular. Şimdi güzel olmayana razı oluyorlar. Güzel olmayana, işçiyi, emekçiye ve dar gelirli memura layık görüyorlar. Bir tek nedeni var: Sömüren sınıfların, başta sanayicilerin "gerçeği" bunu zorunlu hale getiriyor. Fabrikalarına fabrika, iş yerlerine iş yerleri kattılar. İşçisiz fabrika, emekçisiz iş yeri olmaz. İşçiyi ve emekçiye, dar gelirli memura "barınak" gerek. Barınacağı olmayan işçi ve emekçi çalışamaz. Fabrikalar çalışamaz, iş yerleri işlemez. Makinanın başında olanlar, onlar. İşçiyi, emekçiye ve dar gelirli memura, sayıları milyonları aşanlara, "barınak" gerek. Barınak olarak, damı akan, çoğunun suyu ve elektriği olmayan, yolu ve otobüsü yetersiz "gecekondular" ortaya çıkıyor.

Neden gecekondular ortaya çıkıyor? Neden, "konut" ortaya çıkmıyor? Neden işçi ve emekçi konutta oturmuyor? Gecekondunun yağmurunu, çamurunu, soğuşunu çok sevdiikleri için mi? Konutta oturmalrı için ne gerekli? En azından ve ortalama olarak bugünkünden ayda ikibin beş yüz lira daha yüksek ücret gerekli. Ücret nedir? İşçinin ve emekçinin kendisini yeniden üretmesi için gerekli mal ve hizmetleri satın alabileceği ödenti. Ücret, bu düzeyde olmak zorunda. Besinin, giyimden ötesinde "normal" sayılacak barınanın aylık kirasını karşılayacak düzeyde olmak zorunda. Ama öyle olmuyor. Ücretleri düşük tutan sermaye sınıfı, işçi ve emekçiye, "barınak" olarak gecekonduyu layık görüyor. İşçi ve emekçi gecekonduya layık değil. Fakat sermaye sınıfı, işçi ve emekçiyi düşük ücrete razı edebilmek için gecekonduya mahkum ediyor. Gecekonduda yaşamak, işçinin ve emekçinin kaderi değil. İşçi sınıfının müttefiki emekçilerle birlikte iktidara geldiği her yerde, gecekondunun bir kader olmadığını gösterildi. Tüm sömürü gibi, işçi ve emekçiyi gecekonduya mahkum edenlerin egemenlikleri suya erdirildi.

İşçi ve emekçi, gecekonduya mahkum ediliyor. Önce düşük ücrete mahkum ediliyor. Bu mahkumiyetten gecekonduya mahkumiyet zorunlu olarak çıkıyor. Ne için? Yedi sermaye partisi de bu soruyu sormuyor. Çünkü açık cevapları var. Cevapları şu: Düzenli konutta barınak ayırmamak, işçinin ve emekçinin ücretini düşük tutmak "kalkınma" için gerekli. Bunlara göre, zorunlu. Zorunlu olunca da soru sermaye gerek yok. Gerçekte ise soru sermaye zorunluluk var: Kimin için kalkınma? Motor sanayini, otomotiv sanayini kurmak pek soyut bir cevap. Kurulduğu bu ne oluyor? Kurulduğu zaman sınırlı sayıda işçiyi iş bulunuyor. Burası açık. Ancak bu iş bulma kimin sırtından ve hangi paha ödenerek gerçekleştiriliyor? Binek taşıtı, kamyon ve otobüsün çalışması için yol gerek. Yolun yapımı da bakımda da vergilerden karşılanıyor. Gelir vergisinin beşte dördünü ise işçi ve emekçiyi taşıtı için gerekli masrafların çok büyük bir bölümü, taşıtlara hiç bir zaman

sahip olmayan ya da çok küçük bir bölümünün ancak sahip olma şansı olan işçi ve memurlar tarafından karşılanıyor.

Yalnızca bu kadar mı? Türkiye kalkınıyor. Ordu Yardımlaşma Kurumu ile, Koç'u ile bir avuç taşıt yapımcısı kalkınıyor. Sonra ne oluyor? İşçi ve emekçinin, dar gelirli memurun gecekondusundan iş yerine gitmesi bir alem oluyor. Her gün gecekondular ile iş yeri arasındaki mesafe zaman cinsinden oluyor. Servisi olmayanların ödedikleri para da artıyor. Fakat paradan da önemlisi, işçi ve emekçi, iş yerine gidebilmek için gecekondusundan çok daha erken ayrılıp çok daha geç dönüyor. Bunun anlamı nedir? Bir tek anlamı var: İşçinin ve emekçinin çalışma süresi uzuyor. Bugün artık iş yerine gidip gelmenin bir "zevk" olduğunu kimse iddia edemez. İş yerine gidip gelme, işin kendisinden de büyük bir "zahmet" durumunda.

Bir avuç motorlu araç montajcısı kalkınıyor. İşçinin ve emekçinin çalışma süresi fiilen uzuyor. Yasaalarda bir değişiklik yapmadan emekçinin. Kendisine ayırdığı zaman fiilen kısalıyor. İşte kalkınma dedikleri, bu. İşte yedi burjuva partisinin söze daha da hızlandıracaklarını iddia ettikleri kalkınma, bu. Bu kalkınmaya "hayır" demek gerek. Bu kalkınmanın "tek yol" olmadığını bilmek gerek. İşçinin konutlarını da iş yerinin yanında yapmak gerek. Devlet işletmelerinin hepsinde, yöneticiler için lojmanlar yapılıyor. Aynı işletmede çalışan işçiler gecekonduya mahkum ediliyor. Yöneticiler için lojman yapmak, "kaynakları israf etmek" sayılmıyor. Özel işletmelerin patronlarının lüks konutlarda yaşamaları israf sayılmıyor. Patronları, işe getirip götüren şoförlerin ücretlerini vergiden düşmeleri kaynakların israfı sayılmıyor. Bugün motorlu taşıt üretmek ve satın almak için harcanan on milyarlar liradan çok daha ucuza metro yapmak mümkün iken, yapılmıyor. Metro yapmak "kalkınma" sayılmıyor. Sosyalist ülkeler, metro yapımında en ileri ve çabuk teknolojiyi geliştirmiş olan sosyalist ülkeler, her türlü kaynak ve teknik yardımı hazır olduklarını ilan ederken bunlar reddediliyor. Bunlar gerçekleştirilmiyor. CHP-MSP koalisyonunda da, MC zamanında da gerçekleştirilmiyor. Neden gerçekleştirilmiyor? Ordu Yardımlaşma Kurumu'nun, Koç'un ve bir avuç diğer karayolu taşıtı üreten sermayedarın "kalkınmasına" ters düşmek kolay değil.

Artık, tüm bunlar, işçi sınıfı ve emekçiler için hayal değil. Çünkü artık sosyalizm hayal değil. Artık sosyalizm, bir dünya sistemi. Gecekondusu olmayan, toplu ulaştırma ağı ile donatılmış bir sistem. Bu sistemde kalkınma var. Hem de en hızlısından. Hem de en düzenlisinden. Oyle her ile bir fabrika yuturmacasından değil. Bu sistemde gecekondular yok. İşsizlik de yok. Çünkü sermayenin egemenliği yok. Çünkü sömürü yok. İşçi ve emekçiler iktidarda. İşçi ve emekçilerin yaratıcılığı var. Sosyalizmde yalnızca yaratılanların "eşit" bölüşülmesi, yedi sermaye partisinin deyimi ile "sömünün eşit" bölüşülmesi söz konusu değil. İşçi ve emekçilerin yaratıcılığının ölümlükteki tüm engeller ortadan kalktığı için yaratılanların da büyümesi söz konusu. Bu yüzden, sosyalist sistemde, kalkınma daha hızlı oluyor. İşçi ve emekçilerin yaratıcılık ve özgürlüklerinin ölümlükteki tüm engeller kalktığı için kalkınma daha hızlı oluyor.

Amerikalılar Detroit'i Amerika'nın cam damarı olarak nitelendiriyor. Amerika'nın otomotiv sanayileri, Detroit'te yoğunlaşıyor. Bu yüzden Detroit, Amerika'nın "canı" oluyor. Türkiye'de canlara kıyılıyor. Şimdi kıyanlar da, yıllardır Kararsız Kasım gibi "ne yapmam" diye yalpalayarak cam kıyımını önleyemeyenler de iktidara gelirlere kıyım su vereceklerini ilan ediyorlar. Türkiye'nin canını ellerinde bulunduranlardan hiç söz etmiyorlar. Bunların egemenlikleri kırılmadıkça, güçleri kırılmadıkça, işçinin, emekçinin ve tüm ilerici insanların güvenlik altına alınmayacağı görmezlikten geliyorlar. Görmek ve göstermemek için inat ediyorlar. Yalnız Türkiye İşçi Partisi, sahneyi değil, sahnenin arkasındakileri hedef olarak gösteriyor.

Ve bu yüzden Türkiye İşçi Partisi, "tek başına bu seçimler kurtuluş değildir" diyor. Kurtuluş, sosyalizmdir. Tüm sömürden, tüm baskılardan, ırkçı ve şoven terörden kurtuluş sosyalizmdir. Bunun için mücadele etmek gerek. Sermayenin egemenliğine son vermek, sömürsüz bir düzen için, sosyalist toplum için mücadele alanlarını genişletmek için parlamentoya girmek gerek. Sermayenin tüm suçlarını, sömüren sınıfların tüm açmazlarını parlamento kürsüsünden de anlatmak için, bunları açık çıkarmak için "sosyalizm bayrağını meclise dikmek" gerek. Ve dikilecek.

FAŞİZMİN KÖKÜNÜ SINIFI ÖNCÜLÜĞÜNDE

MİLLİYETÇİ CEPHEDE TOPLANMIŞ GERİCİ, SALDIRGAN BURJUVA PARTİLERİ BİR YANDAN BÜTÜN SEÇİM KAMPANYALARINI "KOMÜNİZM KORKUSU" TİCARETİNE, ANTI-KOMÜNİZME DAYANDIRIP, DİĞER YANDAN EMEKÇİLERİ FAŞİST TERÖRLE YILDIRMAYA ÇALIŞIYORLAR. BU İKİ YANLI YILDIRMA TAKTİĞİNE KARŞI DEMOKRATİK GÜÇLERİN SAFLARINI SIKLAŞTIRMAK, DEMOKRATİK TOPLUMSAL MUHALEFETİ GÜÇLENDİRMEK, SEÇİMLERDE İŞÇİ VE EMEKÇİ KİTLELERİN KARARLILIĞINI BİR KERE DAHA İSPATLAMAK ZORUNLUDUR. OY AVCLILIĞI ÜÇRUNA BU GÖREVİ SAVSKLAMAYA KALKANLAR ÇIKSA DA TÜRKİYE İŞÇİ SINIFININ BİLİMSSEL SOSYALİST PARTİSİ BU GÖREVİN EN ÖN SAFTAKİ ÖRGÜTLEYİCİSİ OLACAKTIR.

Seçim kampanyasının sıkıştırılmak istendiği "asayiş ve can güvenliği" darboğazında işçi ve emekçilerin oylanın burjuva partileri arasında paylaşılmasına çalışılırken, işçi ve emekçi kitleler yaratılmak istenen kararlık, panîçe davet eden bulutların arasında kendi kurtuluşlarının aydınlık ışığı görüyorlar. İşçiler, köy emekçileri, emeğiyle yaşayan memurlar, öğretmenler, esnaf ve zanaatkarlar, ilerici gençler, faşist baskı ve terörün artmasında emperyalizm, büyük sermaye ve büyük toprak sahipleri hedefini gösteren Türkiye İşçi Partisi'ne sahip çıkıyorlar.

Türkiye İşçi Partisi'nin seçimleri burjuva partileri arasında bir köşe kapmaca

olmaktan çıkarıp bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm hedeflerinde işçi ve emekçi kitlelerin birleştiği bir mücadele alanı haline getirmesi, TİP'in bulanıklıkları yrtan gur sesini gizleyerek seçimleri yapmayı umanların ilk gününden beri olduğu gibi geçtiğimiz hafta içinde de ağız asan, bildiri dağıtan Türkiye İşçi Partilerine yöneltilen silahlı saldırılar ve engelleme girişimleri bu öfkenin yolacağı çırpınışlardan başka birşey değildir.

Türkiye İşçi Partisi'nin seçimlerden işçi ve emekçi kitleler arasında daha da kökleşerek çıkması bu saldırı ve engelleme girişimlerine gereken cevabı verecektir!

SOSYALİZM, HAYALİ BİR DÜZEN DEĞİLDİR

İşçi ve emekçi kitleler, demokrasiye karşı bugün alabildiğine yoğunlaşan saldırıların pahalılık, işsizlik, darlık, yoksulluk gibi sürekli ve temel sorunlarının bağışmaz olmadığını; faşist bir rejimin sömürüyle kat kat artırarak bu sorunları daha da ağırlaştırmak için büyük sermaye ve emperyalizm tarafından teşahhnamak istendiğini hızla kavramakta ve faşizm tehdidinin bu temel sorunları gizlemek için kullanılmasını reddetmektedir.

TİP Genel Başkanı Behice Boran geçtiğimiz hafta Pazar günü İstanbul'un Kartal ilçesinde düzenlenen toplantıya katılanlara şöyle diyor:

"Sermaye sınıflarının ekonomik gücünü kırarak gerçekçi ve geçeri tedbirler alınmadıkça demokrasiye düşman gelişmelerin, faşizmin kökü kazınmaz. Büyük sermayenin has evlat partisi AP'den bu beklenemez. CHP'nin "köykent", "halk sektörü" gibi hayali projeleriyle de büyük sermayenin ekonomik gücü kırılmaz, kırılmadıkça da faşist baskıların kaynağı kurutulamaz.

"Gerçek düzen değişikliği kapitalizmden sosyalizme geçiştir. Sosyalizm hayali bir düzen değildir; dünya nüfusunun üçte biri sosyalizmi kurmanın ve geliştirme için çeşitli aşamalandırılır. Bugün

dünya kapitalist sistemi karşısında dünya sosyalist sistemi vardır.

"Sosyalizme geçici işçi sınıfı ile mütefekki emekçi sınıflar, işçi sınıfının şumaz partisinin önderliğinde gerçekleştirilecektir.

"Türkiye İşçi Partisi işçi sınıfının bu görevi yerine getirmekle yükümlü olan partisidir."

MC KARŞISINDA GERİYE SAYMA İŞLEMİ

Milletçi Cephe'de toplanmış gerici, saldırgan burjuva partilerinin bir yandan bütün kampanyalarını "komünizm korkusu" ticaretine, anti-komünizme dayandırdığı diğer yandan emekçileri faşist terörle yıldırma taktiğinin karşısında, faşist terörün arkasındaki emperyalizmi ve büyük sermayeye gönmeme inadındaki CHP de bu halka düşman güç önünde geriye sayma politikasını sürdürmektedir.

Geriyeye sayma işleminin CHP milletvekili aday listelerindeki izdüşümlerinin sadece İskencecibaşlı Türkin'in muavini Kemal Kayacan'dan, ya da skiyönetim uzmanı İrfan Özyıldırım'dan ibaret olmadığı ortaya çıkıyor. CHP Bolu listesinde kontenjanın birinci sıraya getirilen Bayram Turan Çetin, CHP'nin 1973 seçim dönemindeki Meras mitingi sra-

Türkiye İşçi Partisi Genel Sekreteri Nihat Sargın 16 Mayıs'ta basın ve TRT'ye şu demeci verdi:

"CHP'nin bir gözü sermayede bir gözü işçi ve köylüde"

Türkiye'nin iki 'büyük' partisi olduklarını iddia eden CHP ve AP, ancak Türkiye İşçi Partisi'nin açıklamasından sonra MSP'yi eleştirmek ihtiyacını duymuşlardır. Fakat, bir yandan, sermaye partileri birbirinin gerçek yüzünü ortaya koyamayacağı için, diğer yandan da, seçim sonrası koalisyon hesaplarından kurtulamadıklarından göstermelik eleştirilerle yetinmektedirler.

MSP'nin din ve iman ile ilgili, komisyon ve aracılıktan toplananların hesabını yeşil mürekkeple tutmaktan ibarettir. Türkiye'de traktör karaborsasının sorumlusu, Ziraat Donatım Kurumunu elinde tutan MSP ile Ticaret Bakanlığının elinde tutan AP'dir. Çimento karaborsasının sorumlusu, MSP'nin elinde olan Sanayi Bakanlıdır. Bu karaborsadan MSP'liler ve Demirel'in kardeşleri yararlanmışlardır. CHP-MSP koalisyonu zamanında başlayan demir-çelik karaborsasından, CHP ve MSP sorumludur. MSP yöneticileri demir-çelik ticaretinden Türkiye'nin en büyük zenginleri haline gelmiştir.

Ecevit, bu soygunları yeni öğrendiğini söylerken gerçek dışı konuşmaktadır. Soygunlar, çok önceden basında yer almıştır. CHP lideri, hükümet başkanlığından ayrıldığı zaman verdiği demeçlerde MSP'nin bir takım sermaye grupları ile ilişki kurduğunu bizzat açıklamıştır. Ancak daha sonra MSP ile tekrar koalisyon hesaplarına girdiği için bunları unutmak zorunda kalmıştır.

MSP, sermayenin maddi sömürüsüne bir de işçi ve emekçilerin, yoksul köylü ve esnafın dini inançlarının sömürüsünü eklemektedir. Sermaye partileri, sermayenin sömürüsünü sürdürmek için halkın kutsal değerlerinin sömürüsüne işçi ve emekçileri uyutmaya çalışmaktadır. Türkiye İşçi Partisi, işçi ve emekçileri mücadele hedefleri etrafında toplayarak her türlü sömürüyü sona erdirecektir.

Türkiye İşçi Partisi Eğitim Bilim ve Araştırma Bürosu Sekreteri Yavuz Onal 17 Mayıs günü basın ve TRT'ye şu demeci verdi:

"Ecevit bildiklerini yeniden öğreniyor"

Türkiye'de faşizmi gerileteceğini ve demokrasiyi getireceklerini iddia edenler, gerçekçi olmak zorundadırlar. CHP lideri, tüm cinayetleri faşist baskı ve terörü sadece Türkiye'nin "üçbuçuk adamı"na yükleyerek gerçekçi olmadığını bir kez daha göstermiştir.

Siyasi cinayet ve saldırıların sürdürülmesinin arkasında emperyalizme bağlı büyük sermaye vardır. Büyük sermayenin, toprak ağalığının gücü kırılmadıkça her zaman yeni bir Türkiye ve "üçbuçuk adamı" bulunur.

Türkiye'de cinayetlere son vereceklerini iddia edenler, gerçekçi ve geçerli programlarla ortaya çıkmak zorundadırlar. Bu açıdan siyasi cinayet döneminde son verdiğini iddia eden CHP ile cinayetleri sürdürmenin aleti olan MHP'nin programlarının belli başlı noktalarındaki benzerlikler son derece ilginçtir.

CHP, 'köykent' demektir. MHP, 'tanmık' istemektedir. CHP, 'halk sektörü' istemektedir. MHP, 'millet sektörü' vaat etmektedir. Her iki parti de, çalışanları yönetime katmaktan söz ediyor. Aynı önerileri bir parti faşizmi yerleştirmek, diğer parti ise ortadan kaldırmak için ıleri sürüyor. CHP, emek-sermaye çelişmesini ve sosyalizmi reddederek bir üçüncü yol aradığından, niyeti ne olursa olsun, nesnel olarak MHP'nin programı ile temelde çok benzerlikler gösteren önerilerle ortaya çıkmak zorunda kalmaktadır. Tetiği çeken parmak olan MHP, bu önerileriyle, arkasındaki büyük sermaye ve toprak sahiplerini gizlemeye çalışırken, CHP de büyük sermayenin MHP'yi kullandığını görmekte inat ediyor.

Türkiye İşçi Partisi, demokrasi ve özgürlükten söz edenleri gerçekçi ve tutarlı olmaya çağırılmaktadır. Perdeyi değil, perdenin arkasındakileri hedef almanın zorunlu olduğunu ısrarla belirtmektedir. Bir gözü sermayede, diğer gözü işçi ve köylülerde olan CHP'nin tutarlı ve gerçekçi olması imkansızdır. CHP'nin demokrasi vaatlerini yerine getirebilmesi için bir gözü ile sermayeye bakmasının önlenmesi gerekmektedir. İşçi ve emekçi sınıflar, seçimlerde kendi partileri olan Türkiye İşçi Partisi'ne oy vererek bunu sağlayacaklardır.

KAZIMAK İÇİN İŞÇİ İLERİ!

sında Ecevit'i "Siz anarşistlik yapıyorsunuz, gittiğiniz yerde olay çıkıyorsunuz, buraya da bir olay çıkarmaya geldiniz" sözleriyle karşılayan Vali'den başkası değildir. 1973 seçimlerinden sonra kurulan CHP-MSP koalisyonu sırasında Bayram Turan Çetin Mersin Valiliği görevinden alınmış, merkeze atanarak "cezalandırılmıştır." Şimdi 12 Mart figürünü CHP yönetiminin "geçmişe sünger çekme" vizesinden yararlanarak Bolu listesine paraşütle indirilenevi başarımıştır!

"U" DÖNÜŞÜ

Fakat geriye sayma işleminin son haftalardaki en öğretici örneği CHP seçim propagandasının dış politika sorun-

larında yaptığı "U dönüşü" olmuştur. ABD'deki yeni yönetimin Türkiye'deki seçimlerde gerici, işbirlikçi güçlerin etkisini artırmak, anti-empyalist hareketi zayıf düşürmek hesabıyla seçim sonrası için yaktığı yeşil ışığın önünde CHP arabasının frenleri işlemiş ve ABD'yi eleştirme sayılabilecek hertürlü sözcük CHP sözlüğünden çıkarılmıştır. CHP'li haber kaynaklarına yakınlığıyla bilinen Yankı dergisinde olay şöyle açıklanmaktadır: "Seçimler sonuna kadar Amerika ile olan denge muhafaza edilecek. Amerika Türkiye'de şu ya da bu partiyi tutmakta olduğu itibarıyla vermeyecek. Buna karşı Ecevit de Demirel'e ABD ile ilgili ilişkilerinde uğradığı başarısızlıktan dolayı yüklenmeyecek. Türk-Amerikan

ilişkilerini seçim kampanyasının konusu yapmayacak."

YENİ "VATAN CEPHESİ"

Bütün hafta boyunca çeşitle gazetelerde çarşaf çarşaf yer alan bir haberler dizisi de Demokrat Parti döneminin son günleri ile ilgili çağrışmalar yaratmaya başladı. Bu haberler dizisinde, özellikle Federal Almanya'da, çeşitli örgütlerin CHP'yi destekleme karar aldığı bildiriliyor. Almanya'da çalışan Türkiye'li işçilerin oluşturduğu bazı örgütlerin yanı sıra Alman Sosyal Demokrat Partisi'nin yerel örgütlerinin de bu yönde kararlar aldığı bildirilmesi, haberlerin ciddiye alınmasında kuşku yaratacak boyutlara ulaştı.

CHP'nin yurt içi ve dışından destekler kazanması kuşkusuz kendi bileceği bir iş ve olağan. Ancak bu her yandan destek kararları psikolojisinin yaratılması, DP'nin, 1950'lerin Vatan Cephesi propagandasını hatırlatıyor ister istemez. O zamanlar Vatan Cephesi'nin yayınladığı isim listeleri o kadar uzamıştı ki, nerdeyse Türkiye'nin nüfusunun fazla isim sayılmıştı radyo ve gazetelerde.

MEHMET KILINÇ'IN İNTİKAMI

Aynı günlerde, DISK üst yönetiminin has adamlarından, komandobası Türkeş'in yakın arkadaşları Mehmet Kılınç kapılarına istedikleri CHP'nin öneşçilerinde aday olamayınca Türkiye Petrol ve Kimya İşçileri Sendikasının İzmir şubasını kapattı. Sendikanın öneşçiler sırasında kendisine yardımcı olmadıkları ileri süren Kılınç böylece işçilerden intikam almış oldu.

Alışa rafinerisinde işten çıkarılan işçiler aç ve işsiz kalmışken sendika fonlarını kendi adaylığını sağlamak için har-

vurup harman savuran Kılınç, sendikasının İzmir Şube Başkanı Ömer Demircioğlu'nun ve İGD'lilerin tüm çabaları sonunda bile listeye giremedi. Mehmet Kılınç'ın bu davranışına karşı işçilerin tepkisi sert oldu. Sendika üyesi işçilerin yaptığı ortak açıklamada Kılınç ağır biçimde suçlandı ve Kılınç'ı desteklemenin işçi sınıfı ahlakı ile bağdaşmayacağı belirtildi. İşçi sınıfının gücüne, örgütlülüğüne ve bilincine güvenmek yerine burjuva partilerinden ayak oyunlarıyla milletvekili seçilmek isteyen ve layık oldukları yeri bulanlara, ilerilik maskesi altında sınıf hainliği yapanlara, Mehmet Kılınç'ı desteklemek için basılan özel gazeteleri ilerilik adına ve pir aşkına dağıtılanlara en güzel cevap böylece verilmiş oldu.

BURSA İŞÇİLERİ OYUNA GELMEYECEK

TIP Bursa Milletvekili Adayı Yavuz Unal ise Bursa fabrikalarında yetki saptanması ile ilgili olarak Partili üye ve sempatanlara yaptığı konuşmada şöyle diyor:

"MC eliyle sürdürülen faşist baskı ve terör Seydişehir'den sonra Bursa'da da yoğunlaştırılmak istendi. İlerici sendikal hareketin öncülüğünü yapan pek çok temsilci ve işçi işlerinden atıldı, karakollara çekilip dövüldü, uydurma suçlarla hapisedildi. TOFAŞ işçisi Muammer Çetinbaş faşist kurşunlarıyla öldürüldü, ama Bursa işçileri yılmadı. Faşist saldırıları püskürttü.

"Şimdi faşistler yeniden sahneye sürüldüler. Açık irade beyanı ile yapılacak sendika seçimlerini baskılarla kazanmak istiyorlar.

"Birliği güçlendirme zamanıdır. CHP ise işçilerin birliğini bölücü bir politika güdüyor, sendika hareketi etkisizleştirme için elinden geleni yapıyor, patronların ve faşistlerin ekmeğine yağ sürüyor.

"Bursa işçileri oyuna gelmeyecekler. Bursa valisi ve faşistler ne kadar uğraşsalar da uğraşsalar işçilerin birliğini kıramayacaklar. Muammer Çetinbaş'ın katilleri Bursa'da yetki alamayacaklar."

Karataş TV'si ile ağız birliği

Anti-komünizmin çeşitlemeleri, seçimler sırasında C.H.P'nin kullandığı yöntemlerden birisi olma ya devam ediyor. Yalnızca Ecevit'in ağızından değil, CHP'nin adayları tarafından da.

Aydın'da "Demokrat Aydın" adı bir gazete çıkıyor. Gazete'nin yazı işleri müdürü CHP Aydın milletvekili adayı Mucize Öztürk. Gazete 5 Mayıs Perşembe günkü başya zısını 1 Mayıs'ta burjuva zi tarafından tezgahların kanlı operasyona ayırmış. Yazıda 1 Mayıs'da Taksim meydanında kanlı bir provakasyonun tezgahlandığı belirtiliyor. Bura ya kadar söylenecek bir şey yok. Ancak, başyazı "derin" tahlillerle devam ediyor. Şunları söylüyor: "Başta Amerika'nın CIA örgütü ve Sovyetler'in KGB'si olmak üzere dünya halkla-

rının baş düşmanları ve onların işbirlikçilerinin kundağıdır 1 Mayıs." CHP Aydın adayı Awkat Mucize Öztürk'ün Karataş televizyonunun sadık bir izleyicisi olduğu anlaşılıyor. Özellikle, CIA ve KGB serlerinin.

Anti-sovyetizm burada da bitmiyor. Şunlar da söyleniyor: "Başta halkımızın gerici güçlere karşı birliğinin düşmanı olan iki büyük devlet bu olayların baş sorumlularıdır. İşçiler arasındaki dayanışmayı baltalamak için bu provakasyon düzenlenmiştir." "Tahlili" derinliğine diyecek yok...

Anlaşılan Mucize Öztürk seçim kampanyası sırasında Karataş televizyonundan iyice yararlanacak.

BAŞYAZI

PROVAKASYON

Değerli okurlar! Son günlerde sık kullanılan bir yabancı kelime halde sizleri de rahatsız etmekte Provakasyon.

Kışkırtma olarak Türkçeye çekilebilecek bir deyim karanlıkta dömevi meslek edinmişlerin çıkarıp bozulanların dışavurduğu bir me olarak bilinir Tarih kışkırtma türü örnekleriyle doludur.

CHP genel başkanı Sayın ECEVİT'in Nüksar Şirvan ve Erzincan'da uğra-

dığı saldırılar bir

Demokrat AYDIN

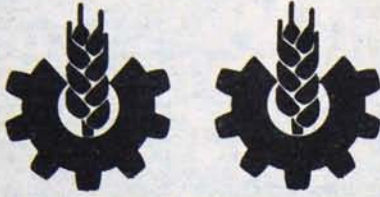
buğünkü halk partisinin Mitinginin sonlarına doğru görüşmelerinin ifadesine göre bir taksiden yayılım ateşi açılmak suretiyle ana kadar sakın geçen miting bir

anda ana bana gününe dönmüştür. MC İktidarı olayı S o l kesimindeki çatışma olarak vasıflandırdı. Çabalarla yanıldığını bilmeli. Başta halkımızın gerici güçlere birliğinin düşmanı olan iki büyük devlet bu olayların baş sorumlularıdır. İşçiler arasındaki dayanışmayı baltalamak için bu provakasyon düzenlenmiştir.

Başta Amerikanın CIA örgütü ile Sovyetlerin KGB si olmak üzere dünya halklarının baş düşmanları ve onların işbirlikçilerinin kundağıdır 1 Mayıs provakasyonu. Yaşadıkça bunu da he yakından göreceğiz.

Demokrat AYDIN

TÜRKİYE İŞÇİ PARTİSİ'NİN SEÇİM BİLDİRGESİNDE GERÇEKLEŞTİRİLMESİ İÇİN MÜCADELE EDİLECEĞİ AÇIKLANAN BAŞLICA HEDEFLER:

- * DEMOKRATİK HAK VE ÖZGÜRLÜKLER GELİŞTİRİLMELİ, BU YOLDAKİ BÜTÜN ENGELLER TEMİZLENMELİDİR.
- * BÜTÜN ANTI-DEMOKRATİK, BASKICI, İRKCİ, ŞOVEN UYGULAMALARA SON VERİLMELİDİR.
- * ANTI-EMPERYALİST BİR DİŞ POLİTİKA İZLENMELİDİR.
- * ANTI-DEMOKRATİK EĞİLİM VE UYGULAMALARIN EKONOMİK KAYNACI KURUTULMALIDIR.
- * EMPEKÇİ KİTLELERİN YAŞAM DÜZEYLERİNİ DÜZELTECEK TEDBİRLER ALINMALIDIR.

Türkiye İşçi Partisi'nin geçtiğimiz hafta içinde yayınlanan seçim bildirgesi Türkiye'nin içinde bulunduğu koşulları ayrıntılarıyla anlatıyor ve Parti'nin hangi hedefler için mücadele ettiğini sıralıyor.

Ekonominin ve yaşam koşullarının sürekli ve son zamanlarda hızlanarak artan kötüleşmesinin içinde bulunduğumuz emperyalist kapitalist sistemde gözlenen bunalıma koşut olarak katlanamaz bir biçim aldığı belirtilen bildirge egemen sınıfların buna çözüm olarak getirdiği önlemlerin yaşam koşullarını daha da kötüleştirdiğini vurguluyor. İşçi sınıfının yükselen bilinç düzeyinin bu gidişi durduracak en güvenilir güç olduğunu hatırlatan bildirge bunun farkında olan egemen sınıfların, yaşamı uzatılabilmek için daha gerici önlemler peşinde emperyalist sistemin başta gelen ülkeleriyle ilişkilerini pekiştirmek çabası içine girdiklerini, NATO, CENTO, ve AET ilişkileri yanında, son yıllarda Enerji Ajansı'na üye olduğunu belirtiyor.

Bildirge "Emperyalizmle, büyük sermayeyle ve büyük toprak sahipleriyle bizleri, tüm emekçileri, uzlaşmaz çıkarlarımızı karşı karşıya getiriyor. Uzlaşmaz çıkar ayrılıklarını, uzlaşmaz bir mücadeleye dönüştürüyor" denildikten sonra, kızışan mücadele içinde egemen sınıfların uyguladığı baskı yöntemlerine örnekler veriliyor. Bu örnekler arasında ırkçı şoven baskılar, komando çeteleriyle yürütülen saldırılar, grev yasaklamaları ve grev hakkı uygulamasına karşı girişilen silahlı saldırılar, resmi devlet organlarının aracılığıyla yürütülen propaganda ve daha birçok girişimler var. Bunun en somut örneklerinden birinin 12 Mart döneminde yaşadığını, bu arada Türkiye İşçi Partisi'nin kapatılmasından yararlanarak Anayasa'da geriyeye doğru yapılan değişikliklerde tüm burjuva partilerin uyum içinde hareket ettiği belirtilen bildirge, günümüzde de MC'yi oluşturan partilerin aynı yöntemler içinde bulunduğunu hatırlatıyor.

Bütün bu girişimlere karşı tek tutarlı ve tüm çalışanlardan yana programa sahip olan partinin Türkiye İşçi Partisi olduğunu belirten bildirge demokrasiyi kurtarmak ve geliştirmek için CHP'yi desteklemeyi önerenlerin yanlışlarının kaynaklandığı noktaları şöylece sıralıyor:

* Emperyalizmle ve büyük sermayeye karşı kararlı mücadele vemedem demokrasinin korunamayacağını unutmak,

* Tirmanan faşizmin arkasındaki emperyalizmi göremek ve bu yüzden CHP'nin emperyalizmle uzlaşmasını önemsememek,

* CHP'nin büyük sermaye baskısını ortadan kaldırmayı değil, büyük sermaye ile emekçi kitlelerin çıkarlarını uzlaştırmayı önerdiğini gözönüne almamak,

* 12 Mart döneminde işlenen cinayetlerin, baskı ve kıyınların hesabını soramayacağını ve devlet kadrolarını faşistlerden temizleyemeyeceğini görememek,

* CHP'nin bir burjuva partisi olduğunu unutmak ve

* Ya da bütün bu gerçekleri görüp, bile bile işçi ve emekçileri yanıltmaya çalışmak.

Bildirge bundan sonra şu görüşlere yer veriyor.

* CHP, işçilere, patronlara aralarında 'çalışma barışı' kurmayı vadediyor. İstedigi 'çalışma barışı' düzeni'ni, yani işçilerin sermayeye boyun eğmesi düzenini kurabilmek için, sendikalarımızın mücadelesini törpülemeye çalışıyorlar. Sınıfından kopmuş 'sendika aristokratları'ni kendisine bağlayarak, patronlar karşısında sendikal hareketi uysallaştırmak istiyor. Genel grev, dayanışma grevi haklarımızı ise unutturuyor.

* CHP, esnafı, zanaatkarı, tekelcilerin baskısından kurtarmayı değil, onların şirketlere söze ortak etmeyi vadediyor. Burjuvazinin bayatlamış bir avutmaya aradığı, 'Halk kapitalizmi'ni isim değiştirerek piyasaya sürüyor. Büyük patron, büyük tüccar, büyük banka üçlüsünün gücünü ağımlı unutturuyor.

* CHP, 'halk sektörü' ya da 'halk kesimi' adı altında yaratmaya çalıştığı bir hayalle, iktidarın burjuvazinin elinde, ekonominin emperyalizmin ve büyük sermayenin kontrolünde kaldığı bir düzende, işçi ve emekçilerin ekonomik bağımsızlığını, sömürden kurtuluşunun mümkün olabileceğini iddia ediyor.

* CHP, milyonlarca işçinin, emekçinin yeni kurulacak fabrikalara 'ortak' olabileceği parayı yatırmak bir yana, kendi günlük geçimlerini sağlayamadıklarının görmezlikten geliyor. İşçiler, emekçiler içinde imtiyazlı, burjuvaziy-

BAĞIMSIZLIK DEMOKRASİ SOSYALİZM İÇİN İLERİ!

le işbirliği edecek küçük bir azınlık yaratmanın yolunu arıyor.

* CHP, büyük toprak sahiplerinin, büyük tüccarların, bankaların, tefecilerin baskısına son verecek köklü ve demokratik bir toprak ve tarım reformundan, köy emekçilerine modern araçlarla çalışan işletmelerde birleştirmekten, gerçek kooperatifçilikten söz etmiyor.

* CHP, topraksız, az topraklı, yoksul köy emekçilerini büyük toprak sahiplerinin sömürsünden kurtarmanın değil, varlıklı köylülere yeni yatırım alanları bulmanın yollarını arıyor. 'Köy-kent' planı yoksul köy emekçilerinin gereksinimlerine ve çözümlerine cevap değildir.

* CHP, ne NATO'dan ne CENTO'dan ne Ortak Pazar'dan ne Enerji Ajansı'ndan çıkılmasından yana değildir. İkili anlaşmalara karşı çıkmıyor.

* Böyle bir parti faşist tirmanışı durduramaz, demokratik özgürlükleri geri getiremez, demokratik özgürlükleri geri getiremez. Bu gerçek, CHP'nin MC'nin kurulmasına meydanı boş bırakmasıyla, MC'yi iktidardan düşürmemesiyle, MC ile seçimlere gidilmesine razı olmasıyla ortaya çıktı.

* Demokrasinin korunması, faşizme dur denilmesi, işçilerin, emekçilerin mücadelelerinin yavaşlatılması yoluyla değil, bu mücadeleyi güçlendirerek başarılabılır.

* İşçi sınıfının kararlı mücadelesi olmadan, onun dışındaki hiçbir güç demokrasinin yolunda kalıcı sonuç alamaz.

Bildirge daha sonra bütün partilerin ağız birliği içinde sürdürdüğü anti-komünizm propagandasına değinilip, bu konuda gerçekler belirtildikten sonra "Sosyalist ülkeler, bütün ülkelerdeki işçi sınıfı, ulusal ve toplumsal kurtuluş mücadelesi veren halklar, ortak düşman olan emperyalizmle, emeğin sermayeye köleliğine, her türlü sömürü ve baskıya karşı mücadele ediyorlar. Savaşların yok edildiği, tüm ülkeler halklarının kardeşçe ve güvenliğin içinde yaşadığı sömürsüz toplum yolunun ardına kadar açıldığı bir dünya için mücadele ediyorlar.

Bu güçlerle dayanışma yurtseverliğin gerevidir" deniyor.

Bu yoldaki mücadelenin kahramanlıklar ve özveri isteyen bir mücadele olduğunu belirten bildirge, burada maccaracığa yer olmadığını vurguluyor. Sosyalist mücadelenin işçi ve emekçi sınıfların bilinçli, örgütlü, kitlesel gücüne dayanan uzun soluklu, sabırlı, sorumluluk ve disiplinli çalışması ile yürütülecek bir mücadele olduğunu hatırlatan bildirge, şöyle sürüyor:

"Çeşitli isimler altındaki maceracı grupların işçi sınıfıyla, işçi sınıfının bilimsel sosyalist hareketiyle, işçi ve emekçilerin sınıfsal çıkarları için mücadeleyle uzaktan yakından ilgileri yoktur.

* Bu tür gruplar sosyalist hareketin dışındadır."

Özetlenen bu çerçeveden sonra Türkiye İşçi Partisi'nin,

* İşçi ve emekçi kitlelerin, ilerici gençliğin, emperyalizmle ve faşizme karşı saf tutan bütünü toplum kesimlerinin yürüttüğü mücadelenin, demokratik toplumsal muhalefetin güçlenmesini, tüm yurda yayılmasını sağlamak,

* Meclisi, burjuva partilerinin pazarlık alanı olmaktan çıkarmak, burjuvazinin ve burjuva partilerinin iyyüzünü, işçi ve emekçi sınıflara karşı politikalarını, sergilemek,

* Meclisi, işçi ve emekçi sınıfların çıkarlarının savunulduğu, tüm sorunlarına geçerli ve köklü çözümler önerildiği bir kürsü olarak kullanılmak, kamu oyna daha güb bir şekilde seslenebilmek,

* İşçi ve emekçi kitlelerin fabrikalarda, tarlalarda, işyerlerinde, miting meydanlarında verdiği mücadeleleri, meclis içindeki mücadelesiyle güçlendirmek,

* Burjuva iktidarlarının işçi ve emekçi kitlelere karşı girişimlerinin engellenmesinde Meclis düzeyinde de imkanlar kazanmak ve,

* Kitlelere yalınlık aşılama çabalarını etkisizleştirmek, emperyalizmin ve faşizmin karşısına dikilen kararlı sınıfları güçlendirmek için seçimlere katılmakta olduğunu belirtiyor.

ÖZAYDINLI İLE 12 MART GEZİSİNDE BAŞKA DURAKLAR

İlericiliği, demokratiği kendinden değil CHP'liğinden menkul İrfan Özaydın Paşa'nın Sıkıyönetim Komutanlığı döneminde 'gerici' diye birkaç garban nuru yağlandı. İlericiliği buradan geliyor olsa gerek. İlericiliğin ölçüsü nurlara karşı olmak ise 12 Mart artıkları arasında, Özaydın'ın daha ilerci bir çok kişi bulunabilir. Balyozcu Nihat Enim'in "ilericiliğinden" de kuşku duyulamaz...

ZİYARETÇİLERE TAHAMMÜLSÖZLÜK

Özaydın'ın "ilericiliği" ni CHP yöneticilerine bırakalım, biz Özaydın'ın komutanlığı döneminde faşizmi yaşayanlara başuralım.

Türkiye İşçi Partisi İzmir üyesi Hamdi Büyüktuna anlatıyor:

"Sıkıyönetimin ilan edildiği gün Şeker Fabrikası bahçesinde 5 arkadaş kala-balık bir grup komandonun saldırısına uğradık, dövüldük. Sonuçta beşimiz de tutuklandık. Faşistler şehir merkezinde gösteri yapmaya devam ettiler. Cezaevi Komutanı genç bir subaydı. Bize geçmiş olsun demeye geldi. Onu da gözaltına aldılar. Birkaç gün gözaltında kaldıktan sonra Malatya'ya sürgün edilerek İrfan Paşa'nın tutuklarına geçmiş olsun demenin cesasını gördü."

TIP İzmir İl Başkanı Gündüz Mutluay ve İl Sekreteri Ahmet Nalbantoğlu anlatıyor:

"Balyoz harekâtıyla birlikte Eskişehir Sıkıyönetimi de hedefini seçmişti. Türkiye İşçi Partilerinin hemen hepsi gözaltına alındı. Sivil mahkemede tutuk-sular olarak yağlandı. Parti'nin Faşizme Hayır kampanyasından dolayı 11 partili Sıkıyönetim Mahkemesince tutuklandı. Cezaevinde, çarşafsız yataklarda ve pikesiz birer battaniye ile yatılıyordu. Temizlik için uzun süre hiçbir olanak yoktu. Koğuştaki bit çıktı. Çoğumuz bili ilk kez orada görüyorduk. Cezaevi komutanı tutukluları daha sık bahçeye çıkararak havalanmasını sağlama-ya başladı. Birkaç gün sonra Sıkıyönetim Komutanlığı bahçeye çıkma saatlerinin uzun tutulduğundan şikayetle, bahçeye çıkmayı yasakladı.

"Aletlerce yağlandı. İstanbul sıkıyönetim savcılığının takipsizlik kararı verdiği bir davadan birer buçuk yıl hapsedilmemizi bildirdi. Mahkumiyet kararını veren mahkemenin bir üyesi koridorda "ellerinde birşey olmadığını, bu kararı vernek zoruunda olduklarını" söyledi.

"İrfan Paşa bizi sivil cezaevinde de takip etmeyi görev bildi. İki yaverini göndererek sivil cezaevi müdürüne bize baskı yapılması için lembihte bulundu. Bu kadar işgüzarlık da herhalde 'ilericiliğinin' gereği idi.

"Kitap bulundurdıkları için hapis cezasına mahkum edilen teğmenlerin kararı Ankara'dan bozularak döndü. Ama Paşa 'Nurlulara' ve 'Komünistlere' karşı acımasızdı. 'Atatürkçülükten bir milim taviz vermemeye' kararlıydı. Merkez Komutanlığında gözaltında bulunan nurlulara ve solculara birlikte bağınıyordu: 'Bu memleketi nurlulara ve komünistlere bırakmayacağız.' Kendi düşüncesinin bir adım sağında da, soluna da öngür-lük yok. Bu görüşle parlamentoya girdiğinde, CHP dışında bütün partilerin kapatılmasını isteyen bir teklifi meclis başkanlığına verişe şaşmamak gerekir.

"Anılarımızda daha çok şey var. Birkacın analım. İrfan Paşa'nın sıkıyönetimi, sokaklardan toplanan uzun saçlı gençlerin saçlarını asker usulü traş ettiriyordu. Sonraları uzun saçlı gençlerin genellikle burjuva çocukları oldu-ğunu öğrenip, berberlikten vazgeçtiler.

İLGİNÇ GÖRGÜ TANIKLARI

"Gençleri de kendi çizgisine çekmek için çok 'ilerici' operasyonlar baş-ladı. Hastaş Eczacılık Okulunun yüzün-mara kaplamaya yazılan faşizme ve sıkı-yönetime karşı bir yazıyla ilgili tahki-kat cezaevinde en eğlenceli konumuzdu. Birçok öğrenci gözaltına alınmış, sörg-uları yapılmış bu 'komünist' eylemin

faili bulunamamıştı. Suç aleti yüznuma-ra kapısı Hastaş'a iade edildi....

"Grevler yasaklandı. Toplu sözleşme görüşmeleri Sıkıyönetim Komutanlığı nezdinde yürütüldü. Ve Sıkıyönetim Ko-mutanlığı boyunca Özaydın'ın diğer iler-den, oralardeki komutan arkadaşları-ndan bir adamı ger durmadı. Nuru diye, çocuk çocuk bir takım insanları tutuk-lamak dışında. Eskişehir'in işçileri, emekçileri, aydınları, gençleri hep bir-likte ve ibretle seyrediyor CHP'nin sibir-li deyneğinin faşizm üyulayıcılarını bir anda nasıl 'ilerici' yapıverdiğini."

UZUN SÖZÜN KISASI

Özaydın'ın öyküleri çok ve uzun. Yürüyüş, geçen sayısında da örnekler vermiş. "TIP jipi" deyip, "çay barda-ğı" deyip, "suç unsuru kapı" deyip sıkı-yönetim komutanlığı yapmak, şimdiler-de ilericiliğin göstergesi sayılıyorsa, buna diyerek yok. Özaydın'ı ilerci diye lanse edenler düşünsün.

Bugünden söylenecek olanlar: kısaca şöyle: Ne Özaydın Paşa'yla CHP ilerci olur, ne de CHP ile Özaydın'ın ilerci. Başka şeyler olmalıdır... Eğer murat o ise, bunun için de gene Özaydın Paşa' ya, Kayacan Paşa'ya gerek yoktur: çok daha yararlıları bulunabilir...

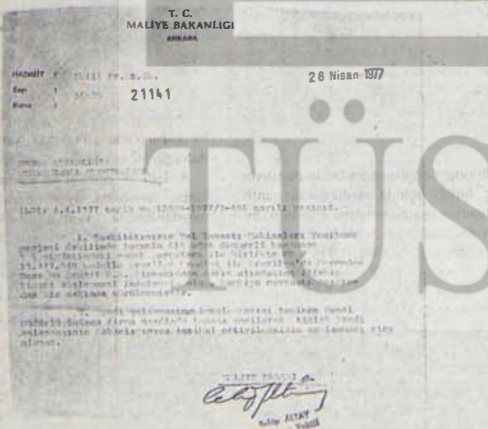
BELGE: Döviz yokluğunu Maliye Bakanlığı da kabul ediyor

Döviz yokluğu nedeniyle ithalat transferlerinin yapılamadığı ve elçiliklerdeki görevlilerin maaşlarının ödenemediği yolundaki haberleri Maliye Bakan Ergenekon büyük bir telaşa yalanlamıştı. Haberlerin doğru olduğu kesinlik kazandı.

YÜRÜYÜŞ, döviz yokluğunun devletin resmi organlarında da kabul edildiğini gösteren bir belgeyi yayınlıyor. Orman Bakanlığı'nın Brezilya'dan ithal edeceği 610 adet damperli kamyon için yapılan 14 milyon dolarlık bir anlaşma döviz olmaması nedeniyle yürürlüğe konmadı. Maliye Bakanlığı da döviz olmadığını kabul ederek Orman Bakanlığı'na pazarlık yoluyla kredi bul-

masını salık verdi. Orman Bakanlığı durumu bir yazıyla Sayıştay Başkanlığına bildirdi ve Brezilya firması ile yapılan sözleşmenin onaylanmasını istedi.

Böylece, Maliye Bakanlığı adına Müsteşar Vekili Şekip Altay, döviz yokluğu haberleri yaygınlaşmadan ve bu haberleri Yılmaz Ergenekon yalanlamadan çok önce 26 Nisan 1977 tarihinde döviz yokluğunu kabullenmiş oldu. Belgelerde, Maliye Bakanlığının alımın kredi yoluyla yapılmasını salık verdiği, kredi yoluna başvurulmasının nedeninin ise döviz yokluğu olduğu belirtiliyor.

Demokrasî mücadelesi mücadelede

CHP'NİN GÖZÜNDE FAŞİZM BİR CAN GÜVENLİĞİ, BİR ASAYİSSİZLİK SORUNUDUR. FAŞİZMİN KAYNAKLARININ BİR TEKİNİN BİLE ÜZERİNE GİTMEDEN, FAŞİZMİ GERİLETMEK İÇİN EN ETKİLİ GÜÇ OLAN TOPLUMSAL MUHALEFETİ ÖRGÜTLEMEDEN VE HAREKETE GEÇİRMEYEN FAŞİZMİ YENE BİLECEĞİNİ SANAN CHP CAN GÜVENLİĞİNİ VE ASAYİŞİ SAĞLAYARAK SORUNU ÇÖZEBİLECEĞİNİ SANMAKTADIR.

ORHAN KURMUŞ

Yurt ve Dünya'nın üçüncü sayısında Orhan Silier'in "Ya Cumhuriyet Halk Partisi, Ya Faşizm mi?" başlıklı inceleme yazısı, sosyalistlerin CHP'yi nasıl gördüklerini, nasıl değerlendirdiklerini ve demokrasi mücadelesinde CHP'nin rolünün ne olabileceği konusundaki görüşlerini büyük bir açıklık ve yetkinlikle ortaya koyuyor. CHP'nin kuruluşundan bugüne kadar geçirdiği değişiklikleri ve şu anda içinde bulunduğu durumu sınıfsal açıdan incileyen O. Silier, yaklaşmakta olan seçimler dolayısıyla hem CHP'nin, hem de solun bazı kesimlerinin ve özellikle de mücadele yılğınlarının, kaçakların ortaya atarak sürekli olarak işledikleri "Oyunuzu CHP'ye vermezseniz faşizm gelir" diye özetlenebilecek propagandanın toplumdaki panik durumunu sömürmeye yönelik olduğunu gösteriyor. Gerçekten de CHP ve onun gizli, açık yandaşları gerici, işbirlikçi - MC iktidarının baskı ve terörünün geniş halk kitlelerinden yarattığı korku ve nefreti halk kitlelerinin toplumsal muhalefetine örgütlemek ve geliştirmek değil de basit bir oy hesabına temel yapmak amacıyla güdüyorlar. Bu hesap yüzünden de Türkiye İşçi Partisi'nin büyük bir sorumluluk ve görev anlayışı içinde 15 ilde bile olsa seçime katılmasını "bölücülük" diye nitelemek te durak samıyorlar.

"Oyunuzu CHP'ye vermezseniz faşizm gelir" iddiasının doğru olabilmesi için yeterli şart olmasa da en azından CHP'nin gerçekten faşizmin ne olup ne olmadığını iyi teşhis etmiş ve programında anti-faşist tedbirler gereken önemi ve ağırlığı vermiş bir parti olması gerekir. Bir siyasal partinin, hele iktidara aday olan bir partinin, neyi yapar neyi yapacağı, amaçlarına ulaşmak için kullanacağı araçların neler olduğu ancak ve ancak programında belli olur. CHP toplantılarında taşınan pankartlara, yerel ve merkez yöneticilerinin demeçlerine ve söylevlerine bakılırsa CHP faşizme karşıdır. Ama ne bu pankartlardan ne de söylev ve demeçlerden CHP'nin faşizmin ne olduğunu, hangi ekonomik, siyasal ve toplumsal kaynaklardan beslendiğini bildiği anlaşılabilir. Faşizmin, toplumsal bir sistem olarak kapitalizmden ve kapitalizmin en gerici temsilcileri olan tekelleri burjuvaziden ve onların ekonomik-politik ortağı emperyalizmden kaynaklandığını saptamadan faşizme karşı olmak, en iyimser bir deyimle, lafafta kalır.

Faşizme karşı mücadelenin etkin ve sonuç alıcı olabilmesi için gerekli koşullar, emperyalizme ve tekellere karşı mücadeleyi karşılamak, aynı zamanda da nice uzun ve zahmetli uğraşlardan sonra elde edilmiş olan demokratik hak ve özgürlükleri korumak ve alabilmesine genişletmektir. CHP'nin kapı açacağı ve Türkiye'yi beklediği ileri sürülen ileri demokratik düzenin de koşulları bunlardır. Bunları yerine getireceğini vaatdeyemeyen, bunları yapabilecek güç ve sınıfsal konuma sahip olmayan bir siyasal partiyi faşizme karşı tek seçenек gibi göstermek bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm mücadelesinde anti-emperyalist ve anti-faşist tüm güçlere yanlış hedef göstermek eşdeğerlidir. O halde öncelikle ve kesinlikle saptanması gereken, CHP'nin bu koşulları gerçekleştirip gerçekleştiremeyeceğidir.

CHP VE EMPERYALİZM

Uzun bir tarihsel geçmişe ve geleceğe sahip olan Avrupa sosyal demokrat partilerinin hiç bir zaman tutarlılıkla ve kesinlikle karşı çıkmadıkları emperyalizmin ekonomik ve politik ilişkiler mekanizmasına, bu partilerin deneyimine, gücüne ve işçi sınıfını örgütlemeye yeteneğine sahip olmayan CHP'nin aynı yetersizlik ve tutarsızlıkla bile olsa karşı çıkmasını beklemek gerçeklere uymaz. Emperyalizmi çokuluslu şirketlerin etkin olduğu bir uluslararası ekonomik sistem gibi gören bir programa sahip CHP'nin emperyalizme itirazları da zorunlu olarak Avrupa sosyal demokrat partilerinin kaypak ve çoğu kez emperyalizme bütünlüştürme politikasından daha da geri olacaktır.

Dünya sosyalist sisteminin, emperyalizmin hareket olanaklarını giderek daha artan ölçüde sınırladığı ve sömürge imparatorluklarının ulusal kurtuluş savaşları sonunda çözüldüğü yeni dünya güçler dengesi koşullarında, bu koşullara kendini uydurmak zorunda kalan emperyalizmin, özellikle İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra uygulamaya başladığı yeni-sömürgecilik politikasının Türkiye'deki yürütme araçlarına karşı CHP'nin tutumu son derece önemlidir. Bu yeni politikanın askeri ve politik araçlarının en önemlisi olan NATO'ya karşı CHP'nin tutumu değil karşı olmak, değil ilişkilerin yeniden düzenlenmesine taraf olmak, NATO'nun da güçlendirilmesini sağlamaya çalışmak biçiminde somutlaşmaktadır. Askeri yönüyle sosyalist ülkelere karşı bir saldırı aracı, ideolojik olarak da anti-komünizm yayıcısı olarak başlatılan, sürdürülen ve geliştirilen NATO'dan CHP programında tek bir kelime olsun söz edilmemektedir. Programın ulusal güvenlik bölümünde NATO ile ilişkiler diye yorumlanabilecek paragraflarda dile getirilen özelemler NATO'nun ne olup ne olmadığı konusunda CHP'nin geçerli ve tutarlı bir görüşe sahip olmadığını açıkça ortaya koymaktadır. Biraz iyimserce yorumlayarak NATO'ya ilişkin CHP görüşleri diye kabul edebileceğimiz paragraflarda CHP'nin tek şikayeti, ortak güvenlik örgütlerinde diğer bağlaşıklara göre Türkiye'nin daha fazla para harcaması ve bunun karşılığını alamamasıdır. Yunanistan'ın NATO'nun askeri kanadından ayrıldığını bildirmesi üzerine CHP liderinin Türkiye'nin Yunanistan'dan boşalan yeri daha iyi doldurabileceği yolundaki sözleri, CHP'nin emperyalizmin bu en önemli örgütü karşısında hangi özelemler ve hangi tutuma sahip olduğunu göstermesi bakımından son derece öğreticidir.

Yeni-sömürgecilik politikasının ekonomik düzeydeki uygulama araçları olan Uluslararası Para Fonu, Dünya Bankası ve onun yan kuruluşları, Enerji Ajansı, Ortak Pazar gibi emperyalizmin denetim ve güdümünde olan kuruluşların ilk ve temel işlevleri, az gelişmiş kapitalist ülkelere ve üçüncü dünya ülkelerini emperyalizmin yörüngesinde tutmaktır. Özellikle ilk iki kuruluşun bu tür özelemlere yaptıkları "yardım"lar ve verdikleri proje kredileri, doğrudan ve aktif bir politik baskı aracı olarak kullanılmaktadır. Emperyalist politikanın bu çok önemli araçlarına karşı CHP'nin tutumunun ne olacağı belli değildir. Enerji Ajansı'na CHP hükümeti zamanında girilmesi ve CHP'nin Ortak Pazar ilişkilerini sürdürmekten yana olması gerçeklerinin yanısıra, Dünya Bankası ve onun yan kuruluşları ile olan ilişkilerin "düzenlenmesi" CHP tarafından yeni bir

ekonomik dünya düzeninin kurulmasına kadar ertelenmektedir. Bu yeni düzenin nasıl bir düzen olacağı ve ne zaman kurulacağına belirlenmemesi bir tarafa, CHP'nin bu özeleminin gerçekleşmesi olasılığında bile ne yapacağı belli değildir.

Faşizmin kaynaklarından birisi olan emperyalizme CHP'nin karşı olduğu veya faşizme ve emperyalizm arasındaki ilişkiyi gördüğü söylenemez. Sosyalistler, sosyal-demokrat olan veya sosyal-demokrat olma iddiasında bulunan siyasal partilerin tutarlı bir anti-emperyalist programa sahip olamayacaklarını çok iyi bilirler. Bu tür partilere, başaramayacakları ve üstelik barınmayı düşünmedikleri işlevleri yüklemeye çalışmanın da gerçekçi olmayacağını bilirler.

CHP VE TEKELCİ SERMAYE

Emperyalizmin yanısıra tekelleri sermaye, faşizmin ekonomik ve politik kaynaklarından birisi. Ekonominin yüksek tepeleri diye adlandırabileceğimiz bunların büyük çoğunluğu, ithalat, ihracat, bankacılık ve sigortacılık alanlarını büyük ölçüde elinde tutan veya denetleyebilen tekelleri sermaye bu alanlarda elde ettiği ekonomik gücü emperyalizmin politik ve ideolojik gücüne birleştirerek faşizmin kaynaklığını yapmaktadır. Tekelleri sermayenin ekonomik ve politik gücü kırılmadan faşizmi yenmenin yolu açıklamaz. Tekelleri sermayeye karşı olmak ve bu tutumun gerektirdiği sorumlulukları yerine getirmek ise mutlaka sosyalist ortamı gerektirmez. Sosyal demokrat bir siyasal parti de, yalnız emekçi sınıf ve tabakaların değil, burjuvazinin önemli bir bölümünün de çıkarlarına karşı olan ve toplumsal yaşamın her alanını ekonomik ve politik baskı altına almayı amaçlayan tekelleri burjuvaziyeye karşı bir mücadele verebilir. Tekelleri sermayenin genişleme olanaklarının sınırlandırılmasını sağlayarak faşizme kadar uzanan bir dizi önlemler alabilir. Etkin bir denetim, yasal kısıtlamalar ve giderek devletleştirme bu önlemlerden bazılarıdır. Anti-demokratik eğilimlerin ve gericiğin başlıca kaynağı olan tekelleri sermayeye verilerek kararlı bir mücadele faşizme karşı olmanın da başlıca koşuludur.

CHP programında tekelleri karşı sayılabilecek bir cümle vardır: "Özel kesimde tekelleşme eğilimlerine karşı etkin ve kesin önlemler getirilmelidir" deniyor. Bu cümlenin özel bir titizlikle kurulduğu ilk okuyuşta belli oluyor. Getirileceği vad edilen önlemler şimdiye kadar kurulmuş olan tekellere uygulanmayacaktır. Olastı bir CHP iktidarı sırasında ortaya çıkacak olan

Si emperyalizme karşı n ayrılamaz

"OYUNUZU CHP'YE VERMEZSENİZ FAŞİZM GELİR" İDDİASININ DOĞRU OLABİLMESİ İÇİN YETERLİ ŞART OLMASA DA EN AZINDAN CHP'NİN GERÇEKTEN FAŞİZMİN NE OLUP NE OLMADIĞINI İYİ TEŞHİS ETMİŞ VE PROGRAMINDA ANTI-FAŞİST TEDBİRLERE GEREKEN ÖNEMİ VE AĞIRLIĞI VERMİŞ BİR PARTİ OLMASI GEREKİR. BİR SİYASAL PARTİNİN, HELE İKTİDARA ADAY OLAN BİR PARTİNİN, NEYİ YAPIP NEYİ YAPAMIYACAĞI, AMAÇLARINA ULAŞMAK İÇİN KULLANACAĞI ARAÇLARIN NELER OLDUĞU ANCAK VE ANCAK PROGRAMINDAN BELLİ OLUR.

FAŞİZMİN, TOPLUMSAL BİR SİSTEM OLARAK KAPİTALİZMDEN VE KAPİTALİZMİN EN GERİCİ TEMSİLCİLERİ OLAN TEKELCİ BURJUVAZİDEN VE ONLARIN EKONOMİK-POLİTİK ORTAĞI EMPERYALİZMDEN KAYNAKLANDIĞINI SAPTAMADAN FAŞİZME KARŞI OLMAK, EN İYİMSER DEYİMLE, LAFTA KALIR.

CHP VE TOPLUM YAŞAMININ DEMOKRATİKLEŞTİRİLMESİ

Faşizme karşı olmanın anti-emperyalist ve anti-tekelci olmak kadar önemli ve gerekli üçüncü koşulu da toplum yaşamının her alanının alabildiğince demokratikleştirilmesine çalışmaktır. Bu ise ancak demokratik hak ve özgürlükleri sonuna kadar savunmak ve genişletmekle olur. Bu görev başarıldığı oranda geniş halk kitlelerinin ekonomik ve politik süreçlere, karar mekanizmalarına katılmaları mümkün olur. Emperyalizmin, tekellerin ve gericiğin ekonomik ve politik baskısına karşı başta emekçi sınıf ve tabakalar olmak üzere tüm halkın en geniş biçimde örgütlenmesi ve toplum yaşamının her alanında ağırlığını duyurabilmesi ancak demokratik hak ve özgürlüklerin korunması ve genişletilmesi yoluyla olur. Hem genel olarak burjuva demokrasisinin bir gereği, hem de özel olarak bugünkü Türkiye toplumunun en ivedi sorunlarından birisi sınırsız örgütlenme hakkı ve özgürlüğüdür.

Sınırsız bir düşünce ve anlatım özgürlüğünü gerçekleştirme, demec ve söylemlerinde olduğu kadar programında da vadeden CHP, örgütlenme özgürlüğü konusunda çok daha gerici bir pozisyonunu savunucusudur. Düşünce özgürlüğü konusunda bu denli demokratik davranan CHP'nin örgütlenme özgürlüğünü belirli sınırlarla kısıtlamak tutmaya çalışması çok anlamlıdır. Soyut olarak baktığımızda görülecek tir ki, düşünce özgürlüğü her zaman vardır ve tarihin hiç bir döneminde sınırlandırılmamıştır. Ama, kişinin diletiğini düşünmesi anlamında bir düşünce özgürlüğü demokratikleşme açısından büyük bir anlam taşımamaktadır. Düşüncenin eyleme dönüştürülmesi için gerekli olan örgütlenme özgürlüğü ile kesin ve ayrılmaz bir biçimde tamamlanmadığı zaman düşünce özgürlüğü vaadleri, kişisel düzeyde diletiğini düşünebilen ama düşüncelerine uygun davranamayan, eylem yapamayan kişi ve sınıflardan oluşan bir toplum amaçlanıyor demektir ve politik demokratikleşme hareketinin hedefleri açısından savunulamaz.

Batı Avrupa sosyal demokrat partilerinin aksine CHP sınırsız bir örgütlenme özgürlüğünden yana değildir. İşçi sınıfının politik örgütünü nitel ve nicel gelişmesine olduğu kadar toplumsal yaşamımızın çeşitli alanlarına da büyük sınırlamalar koyan 141 ve 142. maddelerin yürürlükten kaldırılacağı konusunda CHP'nin sonuç hiç bir vaadi yoktur. Programında referandum ilkesini büyük bir açıklıkla belirten CHP, buna karşın, genel grev ve dayanışma grevinden söz etme gereğini duymamaktadır. Çalışma hayatına ilişkin yasalardaki anti-demokratik maddelerin (hangileri olduğu belirtilmeden) ayıklanacağı söylenmekte ama işçi sınıfı dışındaki emekçi halk kitlelerine vaad edilen toplu sözleşmeli sendika hakkı, grev gibi çok önemli ve etkin bir silahtan yoksun bırakılmaktadır.

SONUÇ

Toplum yaşamının demokratikleştirilmesi konusunda CHP, yetersiz kalmakla birlikte, emperyalizm ve tekellere karşı mücadele konularında olduğundan daha ileri ve somut görevler amaçlamaktadır. Faşizme karşı mücadelenin unsurlarının ayrılmasız bütünlüğü içinde, CHP'nin faşizmin ekonomik, toplumsal ve siyasal kaynaklarını doğru bir biçimde saptadığını ve bu saptama ışığında tutarlı bir anti-faşist programa sahip olduğunu söylemek olanağı yoktur. CHP gibi, diğer burjuva partilerinden nitelikçe farklı olan, bir burjuva partisinin kapitalizmin temel işleyişine karşı olmasını hiç bir sosyalist beklemez. Ama, CHP'nin diğer burjuva partilerinden nitelikçe farklı olması için de bazı koşullara uyması gerekir. Bu koşulları bir bütün olarak ya da tek tek yerine getiremeyen bir partinin faşizme karşı tek seçenek olarak gösterilmesi ve koşulsuz olarak desteklenmesinin istenmesi sosyalistlerin değil, kendini sosyalist diye tanıtan CHP'lilerin yapacağı bir iştir.

CHP faşizme karşıdır. Ama nasıl bir faşizme? Emperyalizmden, tekelci sermayeden kaynaklanan bir faşizm CHP için söz konusu değildir. CHP'nin gözünde faşizm bir can güvenliği, bir asayişsizlik sorunudur. Faşizmin kaynaklarının bir tekinin bile üzerine gitmeden faşizmi geriletmek için en etkili güç olan toplumsal muhalefeti örgütlemeyen ve harekete geçirmeden faşizmi yenilebileceğini sanan CHP, can güvenliği ve asayiş sağlamarak sorunu çözebileceğini sanmaktadır.

CHP gibi bir partinin bütün bunları yapabilmesi son derece güç, hatta imkansız olduğu bellidir. "Bunları elbette CHP yapamaz, yapabilsydi sosyalist bir parti olurdu" eleştirisinin de anlamsızlığı açıktır. Diğer burjuva partilerinden farklı olabilmesi CHP'nin hiç olmazsa bu konuma yaklaşmaya yakın olması gerekir. CHP'den sosyalistlerin bilimsel tavırını beklemiyoruz doğal olarak. Ama CHP'nin de ona bağlanan umutları, özelemleri hiçe sayacak kadar tutarsız ve sorumsuz davranması hoş karşılanamaz, eleştirilmez bırakılmaz. Eleştirilerin yönelmesi gereken asıl yön ise CHP'nin içtenlikle demokrat olan tabanı değildir. Böyle bir yanlış, sosyalist ve sosyal demokrat işçilerin, emekçilerin tabanda ortak eylem birliği platformunu tahrip eder; onları birbirinden uzaklaştırır. Eleştiriler CHP yönetimine egemen olmayan başlıkları açıkça gözlenebilen sağ sosyal demokrat unsurlara yöneltilmelidir. Demokratik iş ve gücünü, burjuvazi adına, onların engellediği bıkmadan ve yılmadan anlatılmaldır.

CHP'nin hayalcilikten, tutarsızlıktan, yalpalamalardan kurtulabilmesi ve faşizme karşı demokratik bir platforma çekilebilmesi yaşamsal öneme sahip bir sorundur. İşçi sınıfının sosyalist hareketini genel demokratik mücadelenin gerekleri ile birleştiren ve bu yüzden işçi sınıfının bağımsız politik örgütü olmasına hak kazanan Türkiye İşçi Partisi, böyle bir ortamın verdiği ve gerektirdiği onur, sorumluluk ve kararlılıkla bu sorunun üzerine gidiyor. "Ya CHP, ya faşizm" propagandasının ne denli sahte bir seçenek, ne denli kafaları karıştırmaya yönelik bir tuzak olduğunu geniş halk kitlelerine anlatıyor.

Bugünler ak koynun, kara koynundan ayrıldığı günler. Bugünler sosyalistlerin, ilericilerin, demokratların koşulsuz CHP kuyrukçularından ayrıldığı günler. Sosyalistlerin, ilericilerin ve demokratların önünde duran en acil görev seçimlerde Türkiye İşçi Partisi'ne oy vermek ve Türkiye İşçi Partisi'ne oy verilmesine çalışmaktır.

tekelleşme eğilimlerine karşı ne yapılacağı da belli değildir. Etkin ve kesin önlemler alınacaktır, o kadar. Sosyal demokrat olma iddiasında olan bir parti için bu formülasyon yeterli olmaz. Üstüne üstelik, programın diğer bölümlerinden çıkan anlama göre, tekelleşme eğilimlerine karşı alınacak önlemler tekelci sermayenin anti-demokratik, gerici niteliğinden dolayı değil fakat özel kesimin bir bölümünün az, tekelci bölümünün ise çok kâr elde etmesinden dolayı alınacaktır. Bu denli tutarsız bir gerekçeye dayandırılacak olan önlemlerin neler olacağı ise ayrı bir merak konusu.

Bankacılık ve sigortacılık konusunda da CHP programı büyük bir belirsizlik içindedir. Büyük sermaye çevrelerinin bankacılık ve sigortacılığı kendi egemenlik ve denetimleri altında tutmalarının önleneyeceği söylenmekte, ancak bunun hangi nedenle, hangi araçlarla ve hangi amaç için yapılacağı belirtilmemektedir.

İç ve dış ticaret konusunda CHP'nin yapmayı planladığı işler, programın bu tür konulardaki en ayrıntılı bölümünü oluşturuyor. Aracılık aşamalarının giderek azaltılması ve gerçekleştirilmesi öngörülmüyor. Bunu başama için önerilen araçlar tutarsız ve bu işlevi yerine getiremeyecek nitelikte olsa bile bu konudaki gerekçeler daha geçerli temellere dayanıyor.

Konumu ve dile getirdiği özelemleri gerçekleştiribilmesi açısından hiç olmazsa asgari bir anti-tekel programa sahip olması gereken CHP'nin programında bir tek cümleyle geçirilen tutumunun yetersizliği kadar ve belki daha da önemli olan sorun CHP'nin gerçek hayatta gözlenebilen durumudur. Tekelci büyük sermaye çevrelerinin CHP'ye parasal yardım yapmaya kadar varan destekleri ve bunun CHP yöneticilerince hoşnutlukla karşılanması, olası bir CHP iktidarında bu dayanışmanın tek tarafı olmayacağı konusunda haklı kuşkları yaratmaktadır.

İSLAMKÖY'DEN İSVİÇRE' BAKANLIĞI

1970'TE BAŞBAKAN SÜLEYMAN DEMİREL'İN ÇAĞRILISI OLARAK TÜRKİYE'YE GELEN BİR YABANCI HEYETİN HÜKÜMET İÇİN HAZIRLADIĞI ORMANCILIĞA İLİŞKİN RAPORDAN: "...ŞÜPHEZİ MEMNUNİYET VERİCİ DİĞER BİR HUSUS ÖZEL SEKTÖRÜN YENİ ORMAN SANAYİ KURMASI YANINDA. MEVCUT DEVLET FABRİKALARINI TEDRİCEN DEVRALMASIDIR... ÖZEL SERMAYENİN (YERLİ VEYA YABANCI) ORMAN SANAYİİNİN GELİŞMESİ İÇİN HAREKETE GEÇİRİLMESİ. TÜRKİYE'NİN BUGÜNKÜ ORMAN SANAYİNİN BÜYÜK BİR KISMININ ÖZEL SEKTÖRE DEVRİNİN CİDDİ OLARAK ÜZERİNE DURULMASINI TAVSİYELERİM..."

İSMAIL GENÇTURK

7 Ağustos 1969 günü Florya Deniz Köşkünde Cumhurbaşkanı Cevdet Sunay ile yaptığı 1 saat 45 dakikalık görüşmeden sonra, Başbakan Süleyman Demirel, yeni Orman Bakanlığının kuruluş kararı dolayısıyla 8 Ağustos günü TRT'ye basına şöyle bir açıklama yapıyor.

"Orman işlerini tedvir etmek üzere Orman Bakanlığının kurulmasına karar verdik. Orman Bakanlığı, 7 Ağustos'tan itibaren kurulmuş ve Orman Bakanlığına Artvin Milletvekili Sabit Osman Avcı tayin edilmiştir. Böylece orman işlerini Tarım Bakanlığının vazifeleri meyandan çıkarıyor ve doğrudan doğruya kabine seviyesinde yürütülür hale getiriyoruz."

Ve ilk Orman Bakanı olarak görevlendirilen Sabit Osman Avcı seçim çevresi olan Artvin'den dönerek 11 Ağustos günü Bakanlık koltuğuna oturup kutlamaları kabul ediyor. İlk toplantısını 15 Ağustos 1969'da Orman Genel Müdürlüğü Fen Heyeti Salonunda yapıyor. Saat 14.35'te başlayan toplantıya tüm Orman Başmüdürleri katılıyorlar. "Yüce Türk Milleti orman köylüsü-milleti irşad-halkı ikna-muzdarip vatandaş" edebiyatından sonra, o gün pek dikkati çekmeyen fakat bugün için hayli ilginç olan bir açıklamada bulunuyor Bakan:

"Başbakanımız için diyebiliriz ki, bir ormancı kadar meselelerin derinliğine vukufu vardır. Ve kendisinden, yeni teşkilat kanunumuzun geniş ufuklara ve anlamlara göre hazırlanması ve Yüce Meclisin ilk oturumunda çıkarılmasıyle ilgili direktifleri adık."

Aradan geçen 6 yıl anlatıyor ki, "Ormancı kadar" değil, onanıcıdan da derin olarak "meselelere vukuf edebiliyor Demirel, ya da Demireller... Çünkü garip ormancılar pek öyle ihracattan, primden, mobilyacıktan anlamazlar da..."

Her ne hal ise, gelelim konumuza. İşte, ormancından da çok onanıcı olan Demirel, bugünleri ta 1965'lerden görebek başlıyor çalışmaya. Yabancı uzmanlar çağırıyor ülkeye, raporlar alıyor, tartışıyor ve "bir gece ansızın" Orman Bakanlığını kuruyor...

Sonra 1975 ve 1976'nın gazete manşetlerinden imneyen haberler: "Orman ürünleriyle ilgili yolsuzluklar - Krediler - Kredi yolsuzlukları - İhracatlar - Primler - Olmayan Fimnalar, Olmayan Mobilya, ları Göndermeler - Suntalar" ve benzerleri...

Bütün bunlar doğaldır ki. Orman Bakanlığının bir gece ansızın kurulmaması gibi olmadı, olağan aşamalar geçirdi, toplumsal ve yasal ortam iyicene hazırlandı... Ve sonra Tanrı -bir rastlantıyla soyadı Demirel olanlara- yürü y kutun, dedi. onlara da yündüleri!...

İşte bu yürüyen ve yürütenin öyküsünü tarih sırasıyla, belgelere dayanarak gözler önüne serelim. Bu öykünün adı yazımızın başlığı.

DİREKTİFLER - YATIRIMLAR VE KONUK UZMANLAR

Daha ortada Bakanlık filan yokken, bir ormancı kadar "meselelerin derinliğine vukuf eden" Demirel, 4 Mayıs 1968 günü bir toplantı yapıyor. "Orman varlığı, istihlal durumu, yol, açıldığında ve orman-halk ilişkileri" konularını kapsayan toplantı Başbakanın şu direktifleriyle noktalanıyor:

"İkinci Beş Yıllık Plana esas olacak ve ihracata yönelecek, Türkiye çapında, Orman Ürünleri Sanayii Projesi 1968 yılı içinde geliştirilecektir."

Aynı yıl içinde Dr. Osara diye bir "orman uzmanı" bir heyetle birlikte Başbakan Demirel'in çağrısıyla olarak Türkiye'ye geliyor; 6 hafta kalıp bir rapor hazırlıyor. Rapor, sonraları "Osara Raporu" adıyla uzun süre tartışılıyor.

"BİR OLAYIN BAŞLANGICI"

Anımsanır belki, Muzaffer Buyrukçu'nun bir romanının adı bu. Ondan esinlenerek Osara'ya değindik, daha da değineceğiz. Çünkü, değil Türkiye ormancılığında, Türkiye çapında bir olay olan "Orman Ürünleri Sanayii", bu ünlü uzman ve arkadaşlarının raporuyla hareketle geçiyor, gelişiyor, serpiliyor. Halk için mi? Ne geçer... Eller ve Demireller için.

16 Ağustos'ta Demirel'in çağrısı ile yurdumuza gelip 27 Ekim'de Roma'ya giden Osara, Folke Rydbo ve Peter J. Vakomies adlı uzmanlarla bir rapor taslağı hazırlıyor. F. Rydbo İsveç'te Orman Genel Müdürü Yarımcısı, P. J. Vakomies ise Kanada'daki Simons International Inc.'in Başkan Yardımcısı olarak görev yapıyorlar.

6 hafta gibi çok kısa bir sürede Türkiye'nin tüm ormanlarını dolaşan (!), ölçek-biçen FAO'nun bu yaşı geçmiş harika çocukları, Türkçesi 102 sayfa tutan çalışmalarına "Türkiye Milli Ormanlık ve Orman Sanayii Ana Hattlarını Hazırla-

ma Kuvveti Heyetinin Rapor Taslağı" adını veriyorlar.

Taslak, FO: SF/TUR/26/Traft-1 December 1968- kodusuyla FAO'ya teslim ediliyor. Taslakta, Türkiye o manlannın "beynelmiel çapta orman sanayii'nin inkişafına çok müsait" olduğu belirtiliyor.

1969 Temmuz ortalarında Ağustos başına kadar yapılan konuşmalar hep ormancılara, orman köylüsüne, kalkınmaya, orman sanayii'ne ve orman ürünleri ihracatına ilişkin. Konuşmaların herpenişi tam metin halinde gazetelerde yayınlanıyor. Bu arada sağ basın işi duygusalıktla da perçinlemek istiyor. Başbakan Demirel'in, orman yangınlarını nasıl kahrancasına ve kendi "elleriyle" söndürdüğü anlatılıyor.

BİR GECE ANSIZIN KURABİLİRİM

"...Orman Genel Müdürlüğü ve hizmetlerinin, memleket ve kalkınma hamleleriyle geniş ölçüde yüklü bulunan Tarım Bakanlığından alınarak 7 Ağustos 1969 gününden itibaren yeniden kurulması onaylanan Orman Bakanlığında bağlı olarak yürütülmesi uygun görülmüştür..."

Orman Genel Müdürlüğü Bülteninin 3. sayfasında böyle yazıyor. Gerçekten çok seviniyor ormancılar. Yıllardan ezilmişliğini üstlerinden atacaklar. "Biz de varız" diyecekler. Ama biraz da şaşırıyorlar değil. Yıllardır bu işin savaşını verip, yeni düşüklerini anlayıp seslerini kestikleri anda, Bakanlık kendiliğinden (!) kurulmuştu. Büyük şaşkınlık geçiriyorlar. Kutlamalar sürüp gidiyor. Meslek örgütleri hem canlı, hem yazılı kutlamalarda bulunuyorlar. İş bununla da kalmıyor, Türkiye'de bir Orman Bakanlığının kurulması, büyük dostumuz ve de müttfikimiz Amerika'yı da fazlasıyla sevindiriyor. AID Ormanlık Grubu eski Başkanı George Spaur, Amerikalardan kutlama gönderiyor. Ekim 1969 Bülteninin 1. sayfasında yer alan 28 Ağustos 1969 günlü mektubun tam metni şöyle:

"Sayın Sabit Osman Avcı, Türkiye'nin ilk Orman Bakanı seçilişinizi büyük bir memnuniyetle yeni öğrenmiş bulunuyorum.

Hükümetiniz tarafından size bahsedilen böyle şerefli bir mevki almaz dolayısıyla size en samimi tebriklerimi sunarım. Bu önemli Bakanlığın başına getirmekte ve sizin gibi tecrübeli bir orman mühendisine sahip olmakta Türk Hükümeti hakikaten talihtir.

Türkiye'nin orman kaynaklarının geliştirilmesinde Türkiye Orman İdaresi ve sizlerle beraber çalıştığınız ve memleketinizin misafiri olabilmek imtiyazının bana verdiğiniz 6 seneyi asla unutmuyacağım. Bu yıllar hayatımın en mesut, en başanlı yıllarımdan olmuştur.

Türkiye Hükümetinin ve halkının iftihar edebileceği mükemmel ve dirayetli bir orman teşkilatına sahiptir.

İşlerinizde muvaffakiyetler diler, ta'yininizden dolayı samimi tebriklerimi sunarım."

Peki bir gece ansızın kurulan Orman Bakanlığının en önemli kuruluşu olan Orman Genel Müdürlüğüne kim getirilecek şimdi?

Tüm ormancılar bunu düşünür duruyorlar. Başta söylediğimiz her şey hazir, hatıta kararnamele bile hazır diye. O halde kim uygun düşer, çıkar amaçlarının gerçekleştirilmesi için kurulan bir bakanlığın, en yetkili Genel Müdürlüğüne? Nitekim neolmalıdır atanacak Genel Müdürlük?

Oysa, Demirel'in mühendis kafasıyla çoktan hesaplanmıştı bunlar. Ormanlar nasil olsa politik bir araç ve kişisel çıkarlar olarak kullanılacaktır, böyleyse bir eski politikacı bu işi kıvrabilir.

Ormanlar, nasil olsa, bir sanayi kesimi yaratmak için kullanılacaktır, öyleyse seçilecek kişinin azbuçuk aklı emnelirdi bu karşık gibi görünen ticaret işlerini.

Aranan kan, zaten çok önceden bulunmuştu: 1957-1960 dönemi DP Siyaseti Milletvekili Orman Yüksek Mühendisi Ömer Özen!

YE YA DA ORMAN NİÇİN KURULDU?

Mapushane dönemi sonrası 1962-1966 yılları arasında AİD Ormançılık Grubunda görev almış olan Özen, zaten 1948-1951 arasındaki yıllarda ABD'de de bulunmuştur. Özellikleri sonucu adaylar arasında fen ve sosyal planlar en yüksek olan Özen'dir. Ve Özen 5.9.1969 günü göreve başlıyor.

Kısa bir süre sonra, 12.11.1969 günü Hürriyet Gazetesinde şöyle bir yazı yayınlanıyor. Bu yazıyı Bülten de Aralık 1969 sayısında tam metin olarak aktarıyor:

"Koç Holding'in tahvilleri bir günde kapışıldı.

Sermaye artınmak ve yeni yatırımlarda kullanılmak üzere piyasaya 50 milyon değerinde borç senedi çıkarılan Koç Holding'in % 13 faizli tahvilleri bir gün içinde satılmıştır.(...)

Koç Holding'in yeni yatırım sahaları olan orman ürünleri ve gıda sanayiinde özellikle kullanılacak ve Koç'un diğer yatırımlarına yardım edecek olan 50 milyonun bir günde kapışılması ticari çevrelerde büyük başan olarak nitelendirilmiştir.(...)

Verilen bilgilere yeni kurulan şirketin gıda, orman ürünleri ve elyaf imali konusunda faaliyet göstereceği tesisin henüz etüt ve proje safhasında olduğu ifade edilmiştir. Bu yeni şirket, en geç 2 yıl içinde gerçekleştirilecektir."

Raslantı bu ya, yukarıda anılan Bülten aynı sayfalarda bir haber daha geliyor. 1975'te ortaya çıkan yolsuzlukların ne zaman planlandığını belirlemek yönünden, bu haberi tam metin olarak aktarmakta yarar var:

"SANAYİİ GELİŞTİRME FONUNDAN ORMAN ÜRÜNLERİNİ İŞLEM VE DEĞERLENDİRME SANAYİİ YARARLANACAK

"Sanayiinin geliştirilmesi için, tarımsal geliştirme ve ihracatı teşvik fonundan Ziraat Bankasına 121.6 milyon lira kredi tevzi edilmiştir. Bu üç türlü krediyi kapsayan sanayi geliştirme fonundan orman ürünleri işleme ve değerlendirme sanayii de yararlanmıştır. Bu konuda (AA) tarafından açıklamalara göre:

"1969 yılı bütçesinden T.C. Ziraat Bankasına tahsis olunan teşvik ve geliştirme fonu kredilerinin dağıtımına devam edilmektedir.

"Geçen yıl 106 milyon liralık fon verilmiş iken 1969 yılında bu fon 233 milyon TL'ye çıkarılmış ve 12 Eylül tarihine kadar bu fondan 121,663,249. TL teşvik ve geliştirme kredisi verilmiştir.

"Bilindiği gibi T.C. Ziraat Bankası, teşvik ve geliştirme fonundan 3 ayrı sahada kredi tahsis yapmaktadır. Bunlar: Sanayi geliştirme 130 milyon, tarımsal geliştirme 93 milyon ve ihracat geliştirme için 10 milyon TL'dir..."

DEMİREL YİNE ORMANI ELE ALIYOR

Yurdumuza bir kez daha gelen N.A. Osara, Başbakanla 28 Kasım 1969 günü görüşüyor. Ve Demirel Yüksek Planlama Kurulunun 28 ve 30 Kasım 1969 görüşmelerinde:

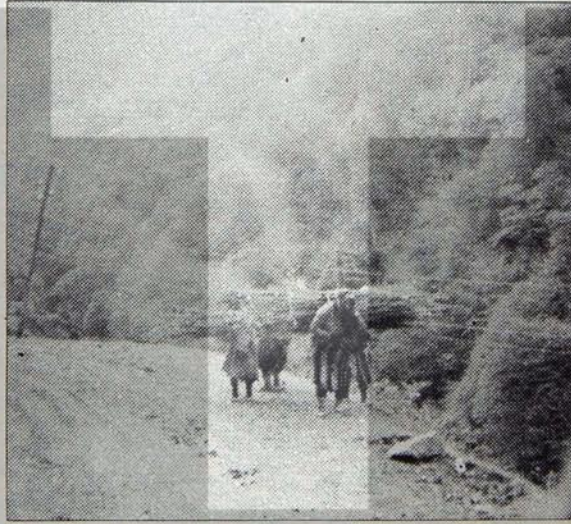
"Ormanlığın üzerinde önemle dur-

mak gerekmektedir. Orman işletmeleri statik bir bünyeden dinamik bir bünyeye geçmeli ve yıllık üretim 15-20 milyon m³ lük bir hedefe ulaşmalıdır..." deyip özetliyor görüşmeyi.

DEVLET FABRİKALARI ÖZEL SEKTÖRE DEVREDİLMELİDİR

Osara, önceki raporunun uygulamada yer almasından memnun, ama daha başka önerileri de var. İşlenimlerinin etkisiyle 12 Şubat 1970'te Tıkrk Hükümetine bir rapor daha veriyor. Bu raporun 20. sayfası tüm niyetlerini iyice gün ışığına çıkarıyor Osara'nın:

"...Şüphesiz memnuniyet verici diğer bir husus özel sektörün yeni orman sanayii kurması yanında, mevcut devlet fab-

rikalarını tedricen devralmasıdır. Devlet iktisadi teşekküllerinin kanuni bakımdan oldukça otonom kuruluşta bulunmalarına rağmen kırtasiyeciliğin üretim ve yönetimin müessiriyeti üzerinde zararlı etkileri olması tehlike mevcuttur... Özel sermayenin (yerli veya yabancı) orman sanayiinin gelişmesi için harekete geçirilmesi, Türkiye'nin bugünkü orman sanayiinin büyük bir kısmının özel sektöre devrinin ciddi olarak üzerinde durulmasını tavsiye ederim..."

VE SONRASI..

Sonrası hep bilinen olaylar... 17.4.1970 gün ve 1254 sayılı yasayla Anayasanın 131. maddesi değiştiriyor. Orman suçları için af bile çıkarılabilir artık.. Giderek ormanlar da yakıtırlabilir... Çünkü yanan ormanlarda yalnız ağaçların canlılığı kayboluyor, kalıntılar orman sanayiinde tam anlamıyla değerlendirilebilir.. Toprak kaygusuyla yakan köylülerin gözüne girilmiş olur.

Bu konudaki gelişmeler, ayrıntılar, bundan sonra daha çok boyutlu bir şekilde ele alınabilir... Şimdilik, 1968-1976

yılları arasındaki ormançılık kesimindeki durum böyle!

1975 yılında ortaya çıkan ve günümüze dek sürüp gelen orman sanayiiyle ilgili yolsuzluklar öyle birdenbire, bir-iki açıklığın uyanıklığıyla oluşmuyor... Başbakanından, yabancu uzmanına, DPT' sinden, genel müdürüne, milletvekilinden işadama ve basına kadar ortaklaşa bir çalışmanın ürünü olarak sergileniyor.

YA ORMAN KÖYLERİNİN DURUMU?

Ülkemizin ormanları, bu yetersiz durumda bile, "müteşebbisler" in, "müteşebbis yeğenler" in iştahını kabartıyor. Onların ceplerini biraz daha doldurmakta yeni bir vesile oluyor.

hammadde halindeki orman ürünlerinin işletilmesini araçlara ve başkalarına yaptırarak, "özel teşebbis erbabi" yaratmakta, orman köylüsü ise gene aç ve yoksul olarak yaşamını sürdürmektedir.

Orman köylülerinin kalkınmasını, orman sömürüsünün son bulmasını ve orman köylülerinin yaşam düzeyinin düzeltilmesini isteyen ve bunun ülkenin diğer sorunlarıyla bir bütün teşkil ettiği, düzen değişmedikçe bu sorunlara çare bulunamayacağını söyleyen yurtsever, ilkesici ormancıları sürgün etmek, görevlerinden almak, Orman Bakanlığı içinde bulunduğu çikmazı daha da katmerletmektedir...

BİLİME SIRT DÖNENLER

Ormançılık bilim ve tekniği yönünden de çok uzmana gerekisine duyduğumuz bir gerçek... Ülkemizde ormançılığın teknik sorunlarıyla yakından ilgilenmesi, Türkiye'deki ormanlığın her alandaki sorunlarını araştırıp onlar için çözüm yolları önermesi gereken bir kuruluşumuz var: Ormanlık Araştırma Enstitüsü... MC döneminde bu kuruluşa da partizanlığı sokarak işlevini sürdürmesi engellenmiş, uzun yıllarda ıstiftilmiş bir avuç uzman görevlerinden alınmış ve sindirilmişdir.

Dünyadaki duruma göre zaten ülkemizdeki araştırıcı sayısı düşük durumdayken, MC'nin, sözü edilen uzmanları herkesin yapabileceği işlere tayin etmesi bu alandaki durumumuzu gerçekten ağlanacak bir hale getirmiştir. Örneğin, Sovyetler Birliği'nde 450 bin, Amerika'da 400 bin, İngiltere'de 55 bin, Almanya'da 45 bin ve Fransa'da 40 bin araştırmacı bulunmaktadır. Bizde ise bütün öğretim üyelerini de araştırmacı olarak kabul etmek bile bu sayı 5 bini bulmamaktadır. 150 kadar orman araştırmacı uzmandan bugün ancak yarısı görevindedir onlar da görevlerini yapamamaktadırlar.

5 HAZİRAN SONRASI

Bugüne değin, orman köylerindeki soğuk su başlanma piknik yapmaya gidildiği için bazı yörelerde yol sorunu çözülmüştür. Onun ötesinde köylerin yapılarında bir değişiklik söz konusu değildir. Hep aynı kökenden gelme sermaye partileri seçimin seçime çeşitli vaatlerle orman köylüsünün oyunu almışlar ama ona hiç bir şey yapmamışlardır.

Gezip gördüğümüz kadanyla Bolu, Gerede, Kızılcahamam, Güdül, Beypazarı, Nallihan yörelerindeki köylerin durumu böyledir.

5 Haziran'dan sonra da birşeylerin değişeceği yok! Göreceksiniz... Kirsal kesimdeki bütün emekçilerle birlikte ne zaman orman köylüsü de kendi sorunlarına ancak kendinin çare bulabileceğini anlarsa -ki bu doğrultuda önemli kumuldamlar olduğunu gözlemlemiş bulunuyoruz- ve işçi sınıfının öncülüğünde yönetime ağırlığını koyarsa, sosyalizm bayrağının meclise dikilmesine katkıda bulunursa, sorunlarının temelden çözümü doğrultusunda admlar atılacak ve sosyalist bir düzende tüm ülkenin kurtuluşuyla, kurtuluşu gerçekleşecektir.

CHP DIŞ POLİTİKADA ÖNERİYOR?

ERCAN EYUBOĞLU

Kavranın dışına düşmelerini kabul etmeyi bir türlü hazmedeyenler ve yığınlar, bireysel kurtuluş için bilimsel sosyalist terminolojiden medet umuyor. Bir yandan bilimsel sosyalizmin bir doğrusunu yineleyip "seçimler ve parlamento herşeyi değiştirir" diyorlar, öte yandan da, bunun tam tersi bir tutuma, işçi sınıfının sosyalist hareketinin, bu seçimler uğruna (o herşey olmadığını söyledikten seçimler) bir kenara itilmesini istiyorlar. "Şu sırada", diyorlar, "Şu nazik koşullarda" diyorlar, CHP'ye eleştiri yöneltilir miymiş? TIP seçimlere katılmakla zaten bölücülük yapmaktaymış da, CHP'yi eleştirmek ihanetmiş de...

Kuzum, insanda dünlüklü diye birşey olmaz. CHP'nin olanın, TIP'in seçimlere girmesinden dolayı salt partisel kaygılarla bu tür sözler etmesi bir yere dek, evet, bir yere dek, anlaşılabilir birşeydir. Ama bu safasatlarla bilimsel bir kılıf geçirmek kesinlikle olanak dışıdır.

Kafalarındaki parçalanmayı "solun bölünmüşlüğü" diye alanlar, seçimlere soldan bir tek Parti'nin, TIP'in katılabilmesini bir türlü sindirememiş olmaları ki "bölünmeyi" yapıp olarak sürdürüyorlar. TIP'in haberlerini ya tümden atıyorlar, ya da salt kafalarında ve tabelarda yaşayan partilerinkiyle bir arada veriyorlar.

Bu arada oportünist politikalarını evrensel geçerliliği olan bazı kavram ve sloganlarla gizlemeye ve haklı çıkarmaya çalışanlar da hergün yeni yeni açıklar veriyorlar. Kendilerince CHP propagandasına katkıda bulunuyorlar.

1965'TE BOŞA ÇIKARILAN OYUN
1977'DE DE
BOŞA ÇIKARILACAKTIR

TIP, bu seçimlere katılma hakkını söke söke aldı, belğinin hakkıyla, hiçbir engelleme çabalarına karşın, her engel bir bir aşarak. Hukuksal engelleri, kaba kuvveti direncek yerene. Ideolojik engelleri de yenecektir işçi sınıfının bağımsız sosyalist hareketi. 1965'te yendiği gibi.

1965'te de sosyalist hareketi durdurma operasyonu sahnelenmişti. Kaba kuvvete dayanan faşist saldırılar hâlâ belleklerde. Hukuk açısından, TIP'in yeterli sayıda ilde örgütlenmediği iddiası ile AP Genel Başkanı Demirel ve Orhan Süersen Emniyet Genel Müdürlüğü'ne başvurarak Parti'nin 1965 seçimlerine katılmasını engellemek istemişlerdi. Ne var ki durum öylesine açıldı ki YSK kesinleşen karardan döndü.

Burjuvazinin operasyonu hukuksal engelleme çabalarıyla da bitmiyordu. CHP içinde beliren "ortanın solu" hareketinin sınıfsal amacı, bizzat İnan'ın deyimiyile "daha sola gidiz ölemek"ti. Paşa'yı herkes dilediğince eleştirebilir, ama bu dürlüğünü herhalde takdir etmek gerekir.

Fakat sosyalist hareket asıl kendi "sol"undan gelen engelleri kapsamıyordu. Aştı da... Nasil? İşçi sınıfının bağımsız siyasal hareketini burjuvazinin kuyruğuna takmayı reddeder. Aşağıdaki satırları, 1965 Ağustos tarihli "Sosyal Adalet" dergisinden okumak gerçekten öğretici:

"...CHP ile TIP'i aynı cephe içinde görme ve gösterme çabaları, AP ve yabancı sermaye çevrelerinin bir seçim taktiği ile bazı romantik toplumcuların

bir yakıştırmasından ibarettir. Asıl ortak cephe AP ile CHP arasında dün olduğu gibi bugün de kurulu olan cephe'dir. Seçimler öncesinde yazar, düşünür, partili, partizis bütün toplumcularımızın, toplumsal partinin selameti ve seçimlerdeki başarısı için AP ile CHP'yi birlikte ele almalarının hayati önemi buradadır. Türkiye İşçi Partisi AP'nin kaba kuvvetine ve CHP'nin ince hesaplarına karşı koyacak güçtedir. Problem, seçimler öncesinde bütün toplumcuların kendi güçlerinin bilincine ererek, sermayeye karşı verecekleri çetin savaşta sermayenin iki temsilcisi CHP ve AP'yi birlikte ele almasını bilmeleridir. Aksi halde yalnız AP'ye karşı çıkmak ve yabancı sermayeye karşı ilimli tutumuyla ve yabancı sermayenin tertiplerine karşı susmalarıyla tanınan muhalefet toplumsu CHP'ye taviz tanımak, toplumcu akımı, hiç de layık olmadığı halde, CHP'nin liderliğine terk etmek olur."

DIŞ POLİTİKADA DA

Türkiye işçi sınıfının bağımsız siyasal örgütü TIP 1965'te bütün bu girişimleri kurmasını bildi. Bugüne anlamlı bir ışık tutan bir değerlendirmeyi de 13 Ağustos 1965 tarihli "YÖN"den okuyalım: Bu yaklaşım,

ye sosyalist hareketi çok geliştirdi. Hatta yukarıdaki yaklaşımın sahipleri de değildi. Değişmeyen birtek şey var: Burjuvazinin işçi sınıfı hareketi karşısında ta kendisi tavrı ve de TIP'in bu tavrı karşısındaki kararlı ve ilkel mücadelesi. CHP ile öteki burjuva partilerinin nerede ayrılıp nerede birleştiklerini serinkanlıkla ayırdedebilen bilimsel yaklaşımı. 1965'te kuşatmayı yaran sosyalist hareket 1977'de de yararacak.

12 yıl sonra bugün işçi sınıfı hareketi açısından durum şu:

"İşçi sınıfının bilimsel sosyalist partisi olan TIP'in seçimlere ilişkin olarak güncel politik görevi, 1977 seçim döneminde ve seçimler sonucu parlamentoda demokratik toplumsal muhalefetin varlığını ve sesini en etkin, en tutarlı biçimde duyurmak ve temsilini sağlamaktır. Böyle bir görevin yerine getirilmesi, hiç bir gerekçe ile CHP'nin tekeline bırakılmaz. Çünkü tüm demokratik, ilerici, yurtsever güçlerin öndert, motor gücü işçisidir. İşçi sınıfının politik hareketinin ve partisinin katkısı, öncülüğü olmadan emperyalizme, faşizme, tüm gerici ve tutucu güçlere karşı demokratik mücadele, seçimlerde ve parlamentoda, en güçlü ve en yüksek çizgisine ulaşamaz. Yalnızca işçi sınıfı ve onun politik örgütü Türkiye İşçi Partisi, emperyalizmle ve

DP döneminde doruğuna ulaştı. 1960 sonrasında bu bağlamlığın kurumsal çerçevesinde önemli gelişmeler oldu. Türkiye değişiyor. Türkiye sola kayıyor. İşçi ve emekçi kitleler sınıf çıkarılan ve demokratik talepleri için aktif mücadeleye giriyorlar. Burjuvazinin bu gelişmeye kapitalist sistemin sınırları içinde yönlendirmeye çalışıyor. 1965'te ortaya atılan "ortanın solu" gibi 1973'ün Ağkünglere bildiği aynı işleve yönelik.

"Ak günlere" çok "ileri" ikeler içeriyor. "İnsan insanı, yabancılar vatani" sömürnelmiştir. 1977 seçimleri öncüsünü CHP'si ise çok daha başka tellerden çıkmaktadır. Aradın geçen dört yıl CHP'nin işlevini de, yerini de önemli ölçüde etkilemiş beniziyor.

Sosyalist sistemin, işçi sınıfının ve ulusal kurtuluş hareketlerinin oluşturduğu dünya devrimi süreci emperyalizmi getirmiştir. Avrupa'da faşizm yenilgiye uğramıştır. Portekiz, Yunanistan ve son olarak da İspanya faşizmin yıkılışına tanık olmuştur. Emperyalizm, bu ülkelerde de değiştirmek zorunda kalmıştır. Portekiz'de, bugün 25 Nisan 1974 devriminin kamulaştırılması iptal eden "demokratik sol" çu Mario Soares, bir Kissinger-Brand planıyla başaörtulmuştur. Ve CHP Genel Başkanı, "komünizmi önediği için" Mario Soares'ı seçim konuşmalarında övmektedir. Aynı antikomünist tuzak bugün İspanya'da tezahurlanıyor. İspanya işçi sınıfı hareketini iktidardan uzak tutabilmek için Ecevit'in dostları kollan şıvamış çalışıyorlar. ABD'nin başını çektiği bu "Avrupa'yı komünizmden kurtarma" operasyonu gerici, sağcı partiler artık etkisiz. Bu boşluğun sağ sosyal demokrat liderler tarafından doldurulmasına çalışıyorlar. Sağ sosyal demokrasinin emperyalizmle ve telceli burjuvaziyile işbirliği politikası işçi ve demokratik hareketi bölme işlevini yerine getirmesinin yeni formülleri aranıyor. Bu çabalar uluslararası sosyal demokrat hareketin kendi içinde de bölünmeleri beraberinde getiriyor. Ama bu bölünmeler tehlikeyi azaltmıyor. Tehlike Türkiye için de azalmıyor. Sosyalist Enternasyonal'e Türkiye'den de bir partinin üye olması boşuna olmuştur.

1973 Ağkünglere bildirgeninde bu yana çok şey değışti. CHP uluslararası sermayeye güven vernek için çok şey yaptı. Ecevit, Yunanistan'ın NATO'dan ayrılması karşısında Türkiye'nin bu ayrılışla NATO'da doğacak olan boşluğu fazlasıyla doldurabileceğini söyledi. CHP Sosyalist Enternasyonal'e girdi. Büttün bu güvenceler karşısında, hâlâ Demirel'e oynayan Atlantik ötesi "dost" larımız ne hakla ve nasıl oldu da bir CHP iktidarından endişe duyaabildirdiler? Seçimler öncesi CHP Genel Başkanının akıl erdirmekte güçlük çektiği nokta budur.

Oysa Schmidt böyle davranmıyor. İnto-Türk Ajansı (ITA) nın verdiği şu haberi birlikte okuyalım:

"CHP'nin Sosyalist Enternasyonal'e katılma kararı vermesinden sonra Türkiye'de bir CHP iktidarının kurulması için daha aktif destek tavn olan Alman Sosyal Demokrat Partisi (SPD) ve onun çizgisindeki Alman Sendikalar Birliği (DGB), Almanya'daki Türkliyi işçilerin 5 Haziran seçimlerinde oy kullanabilmesi için özel izin çıkarttınağa ve işverenleri bu yolda teşvik etmeğe başlamışlardır.

CHP Lideri, «Biz, Kıbrıs ve Ege sorununu AP'den daha rahat çözeriz» dedi

Milliyet

ECEVİT'İN SÜDDEUTSCHE'DE DEMECİ

MİLLİYET, FRANKFURT BÜROSU

Ecevit'in Süddeutsche gazetesine verdiği demeci özetle şöyledir:

"Bir sorumluluğuna bilyen partiyiz. CHP, dünya politikasındaki dengeli olacak girişimlerde bulunmuyor. Yumurtama politikası ve buna da bu dengeye dayanır. NATO ise, bu dengeye katkıda bulunmaktadı. Bu bakımdan, bu politik savunma sisteminin bir parçası olarak kalması, bu bakımdan bu kolektif savunma sistemine bir aracı olarak kalmayı tercih ederiz. Ancak NATO'ya olacak."

ALMAN Sosyal Demokrat Partisi Hessen Bölge Başkanlığı dün yaptığı mara. "Seçimler için..."

FRANKFURT, MİLLİYET BÜROSU bildiriyor

Alman Sosyal Demokrat Partisi Hessen Bölge Başkanlığı dün yaptığı mara. "Seçimler için..."

Alman Sosyal Demokrat Partisi Hessen Bölge Başkanlığı dün yaptığı mara. "Seçimler için..."

Alman Sosyal Demokrat Partisi Hessen Bölge Başkanlığı dün yaptığı mara. "Seçimler için..."

"Milli bağımsızlık davamızda İnan'ın liderliğindeki bir CHP'nin önemli bir mevkii olduğu inancındadır. CHP daha iktidarda iken, dış politikada attığı adımlarla ve yabancı petrol şirketlerine karşı takındığı tutuma, komprador diplomasinin şampiyonluğunu yapan öteki siyasi teşekküllerden hayli farklı olduğunu göstermiştir. Mevcut şartlar altında büyük önem taşıyan bu fark, görmezlikten gelen birpolitikanın, çok yanlış bir teşhisten hareket ettiği inancındayız."

O zamanki "mevcut şartlar" ile şimdiki "mevcut şartlar" kuşkusuz aynı değildir. O zamanki CHP de bugünkü CHP'nin aynıysa değildi kuşkusuz. Aradan geçen 12 yılda Türkiye çok değışti. Türki-

ye sosyalist hareketi çok geliştirdi. Hatta yukarıdaki yaklaşımın sahipleri de değildi. Değişmeyen birtek şey var: Burjuvazinin işçi sınıfı hareketi karşısında ta kendisi tavrı ve de TIP'in bu tavrı karşısındaki kararlı ve ilkel mücadelesi. CHP ile öteki burjuva partilerinin nerede ayrılıp nerede birleştiklerini serinkanlıkla ayırdedebilen bilimsel yaklaşımı. 1965'te kuşatmayı yaran sosyalist hareket 1977'de de yararacak.

AVRUPA'DA SAĞ SOSYAL DEMOKRASİ VE CHP

Biliniyor. Türkiye'nin emperyalizme bağımlılığı yeni değil. 2. Dünya Savaşı sonrası ve 1950 seçimleri öncesi pekişti.

"Örneğin, 15 bin kadar Türkiyeli işçinin çalıştığı Köln'deki Ford fabrikası, seçmen kütüklerinde zamanında kaydını yaptırmış olan Türkiyeli işçilere beş günlük izin verilmesini kararlaştırmıştır."

Kendi ülkesinde devrimcileri ve komünistleri bütün devlet aygıtından kovan Schmidt, CHP'yi, salt Türkiye'de "ileri demokratik bir düzen" kursunu diye mi destekliyor? Bu desteği sağlamak için İstanbul Senatörü Prof. Üstünel Münih'te SPD yöneticileriyle görüşüyor. Siyasal düzeyde bunca iyi anlaşan iki Parti acaba çok ters düşünebilir mi, sendikalar hareket konusunda? Düşünemez elbette. Vanlamak istenen çok açık: SPD ile DGB arasındaki ilişkiyi, CHP ile DSK arasındaki ilişkiyi, bu ise, CHP'yi DSK'nin kuruluş ilkelerine getirmek değil, DSK'ı CHP'nin kuymasına takmak demektir. DSK'nın sınıf sendikacılığı, kuruluş ilkelerini terk edip DGB usulü uzlaşmacı bir sendikacılık çizgisini benimsemesi demek olacaktır. DSK üst yönetimi ve ilkesiz birgenişleme uğruna DSK üst yönetimiyle işbirliğine oturanlar işte bu süreçte kendilerine verilen uğursuz işlevi yerine getirmektedirler.

CHP dış politika çizgisindeki son dört yıllık değişimler, böylesine sıkı bir biçimde iç gelişmelerle bağlantılıdır.

CHP ve NATO

Sosyalist hareket olayları belli bir düzensizlik ve bir süreç içinde ele alıyor. Değerlendirmelerde aşamaz öcütü, işçi sınıfının siyasal iktidar için verdiği mücadeleyi. Tüm olaylara, tüm gelişmelere bu ana doğrultudan bakıyor sosyalistler. Kendi hareketlerini de, kendi dışındaki gelişmeleri de bu yaklaşımla değerlendiriyorlar.

CHP'yi değerlendirmelerinde de bu yaklaşım geçerli. Büyük sennaye ile işbirliği çizgisinde hızla geri adımlar atan CHP'nin dış politikası için de.

Kıbrıs müdahalesi sonrası Yunanistan'ın NATO'nun askeri kanadından çekilmesini çok "fevri ve duygusal" bir karar olarak niteleyen Ecevit, çok az duygusal bir kararlılıkla ABD'ye güven verememesini duymuştur: "Türkiye, Yunanistan'ın ayrılmaya doğan boşluğu dolduracak güçtedir."

CHP Genel Başkanı'nın TRT'de yayınlanan şu sözleri de bu bütünsellik içinde ele alınmalıdır:

"Yunanistan, kendisinin de yararı en az bizim yararımız kadar NATO'ya bağlı olduğu halde, bir anı duygusal kararla, ben NATO'dan askerlerimi çekiyorum" deyiverdi. Öyle inanıyorum ki zaman geçip serinkanlı düşünmeye başlarsanız bundan pişmanlık duyacaktır. Oysa Türkiye, her vesilede bunun tam aksine örnek vermiştir."

(Özgür İnsan, Eylül 1974, s.41)

Bu yaklaşımın ki son NATO zirvesinde alınan kararlar hakkında en küçük bir ses yükselmedi CHP'den. Demirel'in yumruğuyla alay etmek daha kolaydır çünkü. Türkiye'yi çok yakından ve özel olarak ilgilediren "Konvansiyonel kuvvetlerin güçlendirilmesi" kararına karşı çıkabilmek, büyük sennayenin düşen sayından çıkabilmesi göre almakla mümkündür çünkü.

Ama CHP Genel Başkanı sicağı sicağına güvence verme gereğini duyuyor. Yabancı basında çıkan çeşitli demeçlerinde Ecevit şöyle diyor:

"CHP iktidara geçince yönetimindeki hükümet tarafsızlık politikası gütecek ve NATO'dan ayrılmayacaktır."

"NATO'da kalmak istiyoruz, çünkü, NATO'nun bugün dünyada barış ve yu-muşama üzerinde kurulduğu nazik den-genin bir parçası olarak hâlâ önemli işlevleri olduğuna inanıyoruz." Bu bakımdan, bu politik savunma sisteminin bir parçası olarak kalmayı, bu kolektif savunma sisteminin bir aracı olarak kalmayı tercih ederiz."

"ULUSLARÜSTÜ KAPİTALİZM" NE DEMEKTİR

CHP sosyalist bir parti değil, bunu kuyruğuna takılanlar da böyle söylüyor. Peki CHP emperyalizmle çelişkisi olan bir "ulusal burjuvazinin"nin" sol kanadı" nı mı temsil ediyor? Böyle ise CHP nasıl bir dış politika öneriyor? CHP'nin en yeni Programı "Ulusal Güvenlik" başlığı altında şu paragrafa yer veriyor: "Ulusal güvenliğin bir ölçüden öte dış olanaklara ve özellikle tek kaynağa dayanması bağımsızlık açısından sakıncalıdır. Çünkü güvenliği için dışarı bağımlaşan bir ulus bağımsızlığını yeterince koruyamaz. Bağımsızlık korunamayınca da güvenliğin anlamı kalmaz" (s. 263)

Bu ölçünün ne olduğunu, işçi sınıfı hareketini burjuvazinin peşine takmak isteyenler hesaplaya dursun, biz Program'ın, "Dış Politika ve Uluslararası İlişkiler" başlığı altında nasıl bir iç/dış bütünlük ortaya koyduğunu görelim:

"Gelişme sürecindeki ülkelerde kapitalist rejimler bağımsız bir savunma politikası ve dış politika izlemekte güçlük çekerek, yeterince demokratik ve özgürlükçü de olamazlar. Çünkü, ister istemez etkisi altına girecekleri uluslarüstü kapitalizm, gelişme sürecindeki ülkelerde özgürlükçü demokrasiden, özgürlükçü demokrasiyle birlikte gelen işçi haklarından ve kazanımlarından terkin olurlar. Özgürlükçü demokrasiyi ve demokratik işçi haklarını sınırlı tutan bir rejim daha çok kazanç sağlayacağına, artı-değerden daha çok pay bırakacağını ve ekonomiyi yönlendirmede daha geniş olanak tanıyacağını düşünür."

CHP'nin Demokratik Sol gelişme kavramı ise ekonomiyeye halkın ve Devletin egemen olacağı ve kapitalizmden ayrı bir yöntem öngördüğü için, gerek ekonomide, gerek dış politika, uluslararası ilişkiler ve savunma alanlarında mil-lyetçi bir yol izleyebilecek durumdadır. CHP'nin Demokratik Sol tutumunda işbirlikçi ve halkçılık birbirinin bütünlük-yicisidir" (s.275-276)

SONUÇ

CHP programından alınan bu sözler bir noktayı çok açık bir biçimde vurguluyor. O nokta da içte önerilen düzen ile dış ilişkilerin ana doğrultusu arasındaki bütünlük. Kabul etmek gerekir ki, CHP bu konuda kendisinin detatları. Sosyalizm adına kuyruğuna yapışanlardan çok daha tutarlı, en azından. "Uluslarüstü kapitalizm" nedir: "kapitalizmden ayrı bir yöntem", "ileri demokratik bir düzen" midir; "Dış ülkelerdeki Türklere en iyi bir savunuruz?" yarışmasında Programdaki milliyetçilik nereye dek gider, gibi sorulara "seçimlerden sonra" yanıt aramak koşuluyla...

Seçimler bu açıdan da önemli. İşçi sınıfı hareketi dış politika da ulus ve ülke çıkarlarını savunuyor. Sovyet düşmanlığına, anti-komünizme bir karşı çıkıyor. Yurtumuzdaki işler sorununu o gündeme getirmez. bugün de NATO'ya, CENTO'ya hayır. Bağımsız Türkiye sloganlarını o atıyor. Emperyalizmi o teşhir ediyor. Soyutlamadan: Bağımsızlık, demokrasi mücadelesini ana kavga-dan, sosyalizm için mücadeleden, işçi sınıfı ve müteferki emekçi yığınların siyasal mücadelesinden soyutlamadan.

FIDEL CASTRO:

"ÇİN YÖNETİCİLERİNİN İHANET POLİTİKASI"

Küba Komünist Partisi Birinci Sekreteri ve Başbakan Fidel Castro Fransa'da yayınlanan Afrique-Asie dergisine verdiği demeçte Maoocu Çin yönetiminin tutumunun hata değil ihanet olduğunu belirtti. Castro şunları söyledi: "Artık kesinlikle kanaat getirmiş bulunuyorum ki, bu (Çin yöneticilerinin tutumu), bir hata değil, enternasyonalizm açısından bilinçli bir ihanet politikasıdır. Ve emperyalizmle ittifak politikasıdır. Çin dış politikası, Afrika'da yeni-sömürgecilikle, Orta Doğu'da ise Arapçileri hareketiyle elele yürütmektedir."

Afrika-Asiedergisinin 13 Mayıs 1977 tarihli sayısında yer alan Fidel Castro'nun sözleri şöyle devam ediyor:

GÜNEY AMERİKA'DA DİKTATÖRLER İTTİFAKI

1879-1883 arasında yapılan Pasifik savaşı sonunda Peru'nun Tarapaca ve Bolivia'nın Antofagasta toprağı Şili topraklarına katılıyordu. İngiliz "nit-met kralı" North'un finansse ettiği bu savaş sonunda Bolivia'nın sahille tüm ilişkisi kesiliyor, Peru ise Şili'nin sınırdaşı oluyordu. 1929'da imzalanın Ancón Andlaşması da bu durumu tesvil ediyordu. Ancak bugün Bolivia'nın yeniden denize kıyısı olan bir devlet olması söz konusu. Diktatör Pinochet, diktatör Banzer'e bu iyiliği yapıyor. Ama ne karşılığında?

Şili'nin diktatör Pinochet'in Bolivia'lı "meslektaşına" önerdiği pazarlık uyarınca Bolivia, Şili-Peru sınırında 5 km. genişliğinde ve 160 km. uzunluğunda bir deniz koridoruna kavuşacak. Ancak eskiden Peru'ya ait olan bu bölgenin, bu ülkenin onayı olmadan Bolivia'ya verilmesi olanaksız. Bolivia'nın bunun karşılığında Şili'ye sunduğu aynı genişlikteki Lipetz bölgesi ise maden yatakları açısından çok zengin. Bu "alışveriş" sonunda Bolivia, Şili'nin eskiden kendisinden aldığı kıyılar üzerindeki her türlü toprak talebinden vazgeçecek. 1962'de iki ülke ilişkilerinin bozulmasına neden olan Lauca imarının sularından Şili tek başına yararlanacak. Bolivia'dan yola çıkacak bir petrol boru hattı iki ülkenin ortak kullanımına açık olacak. Görüldüğü gibi, bu takastan avantajlı durumda çıkacak olan ülke Şili.

Ancak, herşeyde rağmen Banzer bu takası Bolivia halkına "yurtseverliğim" en açık bir kapı olarak sunabilme çabasında. Pinochet ise Bolivia ve Şili halklarına kendisini anlayışlı bir komşu olarak gösterip, diktatörlüğü çevresindeki tecrit çemberini bir ölçüde olsun genişletmeye amaçlıyor. Ayrıca iki kaladar bölgedeki tüm gelir diktatö yönetimlerince olanla, ileri bir nitelik taşıyan Peru yönetimini de işte için çekerek Güney Amerika'da yeni anlaşmazlıklar çıkarmaktan pesindedir.

Bolivia'nın sahip olduğu kıyıda kurmaya kalkışacağı liman son çözümlemeye, emperyalistlere yarıyacak. Zira Bolivia'nın altından kalkamayacağı tüm ölüm ve altıyapı hizmetlerini bunlar sağlayacaklar. Böylece Güney Amerika kıyılarından Hong-Kong benzer bir serbest bölge yaratılmış olacak.

Banzer'in Bolivia'ya yaptığı son yıllık iş suyu, Geçtiğimiz Şubat ayında Güney Afrika, Namibya ve Rodesy'a dan gelen 150 000 sömürgeci ek-si-beyaz, ülkenin nüfus yoğunluğu kilometre kareye yarım olan doğu bölgesine "ulusal egemenliği sağlamak üzere" yerleştirilmiştir. Bu sömürgeci ithalatın Federal Alman Cumhuriyeti 150 milyon dolarına finansse ediyordu.

Güney Amerika'da tezgahlanan son oyunlar bunlar.

Dünya barış kurucuları toplantısı:

"DÜNYADA SAĞLAM, ADİL VE DEMOKRATİK BİR BARIŞ İÇİN

TOPLANTIDA 1 MAYIS KATLIAMI KONUSUNDA ŞÖYLE DENDİ: "BARBARCA SALDIRI, FAŞİST GÜÇLERİN DEMOKRATİK GÜÇLERE UYGULADIKLARI SİSTEMATİK TERÖRÜN DORUK NOKTASI OLDU."

Dünya Barış Kurucuları Toplantısı 6-11 Mayıs tarihleri arasında Varşova'da yapıldı. Dünyadaki tüm barıştan yana örgüt ve kuruluşların temsilcilerinin katıldığı toplantıda önemli kararlar alındı. Toplantının gündemini oluşturan başlıca maddeler ön komisyonda incelendi. Bunlar: 1- Silah yarışına son verilmesi ve silahsızlanma; 2- Gelişme ve yeni uluslararası ekonomik düzen; 3- Avrupa güvenlik ve işbirliği, Helsinki nihai belgesinin dünyadaki önemi; 4- Yakın Doğu'da barış ve adalet; 5- Sömürgecilik ve apartheid'a karşı, ulusal bağımsızlık için verilen mücadelelerle dayanışma; 6- Barış ve bağımsızlık etkeni olarak bağımsızlık; emperyalist "kargaşa yaratma" politikasına karşı mücadele; 7- İnsan hakları; 8- Faşizm ve neo-faşizimle mücadele; 9- Doğu çevrenin korunması. Bunun dışında barış yanlısı hareketlerin etkinliklerinin incelenmesi için beş forum toplandı. Bunlar: Barış yanlısı örgütlerin Birleşmiş Milletler, UNESCO, UNCTAD ve diğer hükümetlerarası kuruluşlarla işbirliği; Hükümetler düzeyinde olmayan kuruluşların işbirliği; Kitle haberleşme araçları ve barış hareketi; Barış sorunları ve barış hareketinin araştırılması ve incelenmesi; Barışın güçlendirilmesi çalışmaları için toplanan fonlar.

Varşova'da yapılan toplantıda Türkiye ile ilgili bir karar da benimsendi. Kararda şöyle denilirdi: "...Yumuşama sürecini geliştirirken ve kitamızdaki silahlanma yarışını sona erdirmenin yollarını tartışırken Türkiye'de, gerici güçlerin etkinliklerinin bu çabalara ters düşüyor

esefle kaydedilmiştir." Kararda daha sonra, 1 Mayıs katliamına değinilerle şöyle denmektedir: "Barbarca saldırı, faşist güçlerin demokratik güçlere uyguladıkları sistematik terörün doruk noktası olmuştur." Barış Kurucuları Toplantısında Türkiye ile ilgili alınan kararın son bölümünde ise İspanya'da da komünist partinin yasal olarak etkinlik göstermesinin benimsenmesinden sonra Türkiye'nin Avrupa'da komünistpartisinin yasak olduğu tek ülke durumuna düştüğüne değinilmekte ve tüm barıştan yana güçler, Türkiye'de demokrasi ve toplumsal ilerleme için mücadele veren güçlerle dayanışmaya çağılmaktadır.

Varşova'da yapılan toplantıdan önce haftalık Novoe Vremya (Yeni Zamanlar) dergisinde yayınlanan bir yazıda barış hareketinin uluslararası alandaki somut önemi vurgulanıyor ve bu hareketin teorik ve pratik sorunları üzerinde duruluyordu. Yazı Sovyet Barış Koruma Komitesi Başkanı Yardımcısı Oleg Karkardin'in imzasını taşıyordu. Yazının başında Varşova toplantısının üç yıl önce Sofya'da yapılan Dünya Barış Konseyi toplantısından sonra barıştan yana güçlerin düzenlediği en büyük toplantı olduğuna işaret ediyor ve şöyle deniyordu: "Toplantı, bu (barış) hareketin sürekli güçlenmesi ve gelişmesi ve Dünya Barış Konseyi ile barış, uluslararası güvenlik ve silahsızlanma, ulusal bağımsızlık ve toplumsal ilerleme için mücadele veren diğer kuruluş ve hareketler arasındaki ilişkilerin yaygınlaştırılması açısından ilkesel bir önem taşımaktadır."

Yazar daha sonra toplantıya katılan çeşitli düzeydeki örgütlerden söz ederek toplantıya katılanların barış konusunda diyaloga hazır olduklarını ve barıştan yana çeşitli toplumsal ve politik güçlerin işbirliğini amaçladıklarını belirtmekte ve şöyle devam etmektedir: "Sofya'daki Dünya Barış Konseyi toplantısının üzerinden geçen üç yıl içinde, çeşitliliği ve çelişkili karakteri açısından zamanımıza yansınan olaylar yaşanmıştır. Emperyalist ve gerici güçlerin dünyayı soğuk savaş dönemine geri götürme çabalarının yoğunlaştığı ve gitgide daha tehlikeli olduğu görülmektedir. Aynı zamanda da, yumuşamayı tüm insanlığın çıkarları doğrultusundaki uluslararası ilişkilerin geliştirilebilmesi için tek araç olarak görenlerdeki birlikte hareket etme, arzusu, olayların akışım gitgide daha fazla etkileyerek, güçlenmektedir."

"Sovyet barış politikası, giderek artan bir ölçüde, tüm kütallan çeşitli ülkelerinde toplumun gitgide daha geniş kesimlerini bu süreçle bağlayan bir uyancı olmaktadır... Yumuşamanın düşmanları azgın bir iftira kampanyası başlatmışlardır. Bu kampanyanın amacı politik atmosferi zehirlemek, Sovyetler Birliği ve diğer sosyalist ülkelerin politikasına karşı güvenisizlik uyandırmak, yumuşamayı yavaşlatmak ve silah yarışına son verilmesi ve silahsızlanma yolundaki çabaları engellemektir."

Yazının bundan sonraki bölümünde yazar toplantının başlıca gündem maddeleri ve bunların barış hareketi içindeki yeri üzerinde durmakta, daha sonra barış mücadelesi içindeki konuların silahsızlanma hakkındaki görüşlerini şöyle

açıklamaktadır: "Silahsızlanma için mücadele, yeni Stockholm Çağrısı temeli üzerinde dünya çapında bir kampanya açan Dünya Barış Konseyi'nin etkinliklerinin belkemiğini oluşturmuştur ve halen de oluşturmaktadır. Şimdiden bu çağrıyla benimsen 100 milyonlarca imza toplanmıştır. Bu da halkların, silahsızlanma alanında gerçek bir ilerleme elde etmeye kesin kararlı olduklarını kanıtlamaktadır." Karkardin, emperyalist askerî-sınai kompleksinin insanlığı yeni bir savaşa sürüklemesinin taşıdığı tehlikelere dikkati çekmekte ve SBKP Merkez Komitesi Genel Sekreteri Leonid Brejnev'in Moskova'daki Dünya Barış Güçleri Forumu'nda yaptığı konuşmadaki şu cümlesini tekrarlamaktadır: "Bugün, önemli olan hareketi geçmek, çok çabuk ve zaman yitirmeden gerçek bir silahsızlanmayı, yumuşamanın hayata geçirilmesini ve evrensel, değiştirilemez bir süreç haline dönüştürülmesini sağlayacak akılcı çözümleri bulmaktır."

Yazar daha sonra Varşova toplantısının iki önemli özelliğine, Avrupa Genel Konferansına katılan ülkelerin temsilcilerinin bir araya geleceği Belgrad toplantısından önce yapılmaması ve faşizmin kurtulduktan sonra adeta baştan kurulan ve Dünya Barış Konseyi'nin doğduğu kent olan Varşova'da yapılmasına değinir. Son olarak da toplantıya katılacak Sovyet delegasyonunun "toplantının görevlerini yerine getirmesi, halkların umutlarını doğrularını ve sağlam, adil ve demokratik bir barış davasına yeni ve önemli bir katkı oluşturmaları için elinden geleni yapacağını" belirtiyor.

PORTEKİZ: DEMOKRATİK SOL NE YAPIYOR?

25 Nisan 1974'ü kimse unutmadı. O gün, 40 yıllık faşizm yıkılmış, kapak açılınca da altından "kırpkızıl komünizm" çıkmıştı. Kissinger ve Brandt gibi özgürlükçü zevatın da himmetleri ile bu "kırpkızıl komünizm"i önmek üzere Mario Soares meydana çıkmış, ve bu görevini de elhak, şimdilik başarmış idi. "Yürüyüş" okuyucuları herkesten çok daha iyi biliyorlar bu gelişmeleri. Ne var ki son günlerde çok önemli bir gelişme daha var Portekiz'de: 25 Nisan'ın çok önemli bir dizi kazanımı elden çıkıyor, çıkarılıyor.

Soares Hükümetinin 6 Mayıs'ta Parlamento'da onaylanan bir tasarısı çok önemli bir geriye dönüş niteliğinde. Esasları şöyle:

— 1974 Nisan'ından bu yana kamulaştırılan 245 firmadan 162'si yeniden özel kesime devredilecek, böylece bugün üretimin yalnızca % 40'ini gerçekleştiren özel kesimin payı % 75'e çıkarılacaktır.

— İşçilerin yönetimindeki işyeri kurullarının rolü salt bir danışma niteliğine indirgenecektir.

— Grev hakkı sınırlandırılacaktır.

— Bazı tarımsal kooperatifler hükümetin denetimi altına sokulacaktır...

Haberı veren AP haber ajansı, halkın direnmesi halinde Cumhurbaşkanı'nın geçici bir süre için bile olsa demokratik özgürlükleri askıya alacağını da ekliyor.

KAPİTALİST SANATÇI VE DEĞERBİLİR ELEŞTİRMENİ

Milliyet gazetesinin 17 Mayıs 1977 tarihli sayısının ikinci sayfasında Refik Erduran'ın bir yazısı yayımlandı. "Bir Sergiyi Gezerken" başlıklı yazıda ülkemizin birçok bakımından en ünlü, en gelişmiş kapitalistlerin birinin, Şakir Eczacıbaşı'nın, son fotoğraf sergisinden söz edilerek kendisinin ne yaman bir usta olduğu, bütün Türk kapitalistlerine örnek olması gerektiği anlatılıyor.

Erduran, güç bir işe giriştiğini söyleyerek başlıyor yazısına. İşin güçlüğü, haklısı ile haksızın birbirine karşı olduğu bir öfkeler ortamında bulunuşumuzdan ileri geliyor, yazıya göre. Doğrusu, yaşadığımız şu günlerde de öfkenin haklısı ile haksızın, daha doğru bir deyişle, öfkenin kaynağını ayırt edememek, olağanüstü bir kavrayışsızlığın ürünü değilse eğer, süregiden mücadelede bir izleyici olarak bile yerini belirleyemeyen kılıfı olabilir ancak.

Bir kapitalistin fotoğraf çekmesinde, bunların beğenilmesinde şaşılacak bir yan yok. Üstelik, fotoğrafçılık gibi epeyce pahalı ve bol araç-gereç isteyen bir uğraş, kapitalistin meraklısı için fazla güçlük de yaratmaz. Ama Erduran, dostu Şakir Eczacıbaşı'nı överken, bazı şeyler söylüyor ki, onların üzerinde durmak gerek.

Şakir Eczacıbaşı "ilk gençliğinden bu yana, elindeki bütün olanaklarla Türk yaşantısını güzelleştirmeye ve sanatımızın her dalına katkılarda bulunmaya çalışır"mış. Derken, kendisi de sıvamış kollarını ve "sanatını geliştire geliştire, incele incele bugünkü olgun şiireselliğine erişmiştir".

Eczacıbaşı'ların ailece sanata meraklı oldukları biliniyor. Ame Türkiye'nin en güçlü tekeli sermaye gruplarından birinin "sanatseverliği" ile "Türk yaşantısını güzelleştirmeye ve sanatımızın bütün dallarına katkılarda bulunmayı" birbirine karıştırmak, ya bu işlerden hiç anlamamanın ya da söz konusu sanatseverlerle pek yakın ilişkiler içinde olmanın göstergesidir.

Övgü burada dumuyor. Yazının ba-

şına sergiden bir fotoğraf konuşmuş. Bugün dört-beş yüz liralık makinelerle çalışan amotörlerin yüzlerce benzerini çekebildiği bir fotoğraf. Bunun "hem dünya fotoğraf sanatına katkı, hem de yalnız Türkiye'ye karşılaşılabilecek bir görünümlü" olduğu söyleniyor.

"Türkiye sevilirse, böyle sevilir"miş. Git gide kendini daha açık biçimde ele vermeye başlıyor yazı. Sanata, sanatçılara yardım etmekten, usta sanatçı olmaktan, dünya sanatına katkı yapmaktan, Türkiye'yi herkese örnek olacak gibi sevmeye kadar geliniyor böylece.

Ama eleştirmemiz, epeyce entelektüel ve bilgilidir de. Göklere çıkardığı kişinin bir kapitalist olduğunu biliyor. "Sınıfsal gerçekler"den de haberi var. Bir büyük burjuvanın ülkesini çok sevmesinin, herkesten daha iyi sevmesinin akla neler getirebileceğini biliyor az çok. Zaten biraz da "solculuğu" vardır. Onun için bu övgüyü böyle kaptrıp giderse olmaz.

Soruyor o da: Peki, "Türk insanının emek artı değerinden alınan pay?" Şakir Eczacıbaşı dünya sanatına katkı yapar da onun değerbilir eleştirmeni dünya bilimine niye yapmasın?

"Hepsi var elbette." Eleştirmenimiz bilmiyor mu sanmıyoruz? Biliyor ama, bildiği başka şeyler de var: "Türkiye bugün o kozların paylaşılacağı noktanın da çok uzağında. Toplumumuzda günümüze kadar sınıfsal kemikleşmeyi yaratacak 'burjuva' değil, türlü çeşitli kapkaççılar egemen olmuş. Bunun sonuçları sanatımızdan tutun da lâğımlarımıza varana dek her şeyimizin sınıfsızlığından belli." Kim demiş, Eczacıbaşı'nın lâğımlarının sahipsiz olduğunu? Sorsun bakalım bu değerbilir eleştirmen büyük sanatçı dostuna, hiç evini basmış mı lâğım suları?

Hem, bu sözlerden çok alınacaktır değerli sanatçı. Çünkü bu sözlerle kendilerine ya kapkaççı denilmiş oluyor; ya da toplumumuzdaki egemenlikleri yadsınmış oluyor.

Sanat eleştirisinden ve bilime katkılardan sonra, sıra ahlaki öğütlere ge-

liyor: "Burjuva emekçiyi teknik anlamda sömürür ama, önce kendi yurduna sahip çıkar. Onu sever, yüceltir, onuru korur. Eşini nasıl başkalarına peşkeş çekmezse, ülkesini de rezil durumlara düşürmemek için çabalar. Kısacası, adam olur".

Demek ki, burjuva emekçiyi elbette sömürecek. Bu teknik bir ayrıntıdır. Hattâ biraz da can sıkıcı bir ayrıntıdır. Ama dünyanın döndüğü nasıl bulunmuşsa, bu da bulunmuş bir kez. Yadsımının anlamı yok. O sömürü işi dursun durduğu yerde. Onun pek önemli yok. "Teknik" bir zorunluluk işte. Burjuva emekçiyi sömürür, falan filan. Önemli değil. Önemli olan güzel fotoğraf çekmek, iyi İngilizce konuşmak, oturup kalkmayı, iki çift lâf etmeyi bilmek. Ah şu bizim burjuvalarımız, bir Şakir Eczacıbaşı gibi olabile-

er. O zaman her şey ne iyi olacak. Burjuvalarla emekçiler arasında kozlar güzel güzel paylaşılacak. Sanat hayatımız gelişecek. Bir yanda, sanata değer veren sanatçıların elinden tutan burjuvalarımız, öte yandan sanat şaheserleri yaratan burjuvalarımız. Yeter canım, bu memleket de amma rezil oldu ele güne karşı. O mutlu günleri görmeyi çoktan hak etti.

"Henüz adam olamamış bütün muteberlerimiz Şakir Eczacıbaşı'nın sergisini gezinler" diyor Erduran. Çok haklı. Nedir yahu, bu yontulmamış burjuvalardan çektiğimiz! Sadece sömürmekle olmaz ki bu işler. Biraz incelsinler, sanatı öğrensinler, ülkemizi rezil durumlara düşürmesinler. Burjuva dediğin, burvalığını bilmeli. Yurduna sahip çıkmalı, onu korumalı, sevmeli, yüceltmeli.

Utanın burjuvalar, bir Şakir Eczacıbaşı gibi olamadınız!

TİP'in radyo konuşmaları

- * 24 Mayıs Salı 20.00-20.20
Behice Boran, Genel Başkan
İstanbul Milletvekili Adayı
- * 25 Mayıs Çarşamba 20.35-20.45
Nihat Sargın, Genel Sekreter
Ankara Milletvekili Adayı
- * 26 Mayıs Perşembe 20.20-20.30
Yalçın Küçük, Merkez Eğitim, Bilim ve Araştırma Bürosu Üyesi
İstanbul Milletvekili Adayı
- * 27 Mayıs Cuma 20.05-20.15
Selim Mahmutoglu, Merkez Yönetim Kurulu Üyesi
- * 28 Mayıs Cumartesi 19.50-20.00
Özcan Kesgeç, Merkez Yönetim Kurulu Üyesi
- * 29 Mayıs Pazar 19.35-19.45
Zeki Kılıç, Merkez Yönetim Kurulu Üyesi
- * 30 Mayıs Pazartesi 21.20-21.30
Erhan Tezgör, Parti Üyesi, TUM-
DER Genel Başkanı
Ankara Milletvekili Adayı
- * 31 Mayıs Salı 21.05-21.15
Nihat Sargın, Genel Sekreter
Ankara Milletvekili Adayı
- * 1 Haziran Çarşamba 20.50-21.00
Nurten Arıcan, İstanbul İl Disiplin Kurulu Üyesi
İstanbul Milletvekili Adayı
- * 2 Haziran Perşembe 20.35-20.45
Yavuz Ünal, Başkanlık Kurulu Üyesi
Bursa Milletvekili Adayı
- * 3 Haziran Cuma 20.20-20.30
Diñcer Doğu, Başkanlık Kurulu Üyesi
İstanbul Milletvekili Adayı
- * 4 Haziran Cumartesi 16.30-16.40
Behice Boran, Genel Başkan
İstanbul Milletvekili Adayı

**BAĞIMSIZLIK
DEMOKRASİ
SOSYALİZM
için**

GÖREV

SOSYALİZM BAYRAĞINI MECLİSE DİKELİM

SALDIRGANLAR VE TEŞVİKÇİLERİNDEN HESAP SORULACAKTIR

Türkiye İşçi Partisi'nin emperyalizmin ve büyük sermayenin yüreğine saldırdığı korku, bu korkuyu yenmek için başvurulan baskı ve engelleme girişimleriyle kendini ele veriyor. Geçtiğimiz hafta "İşçilerin, Köylülerin, Emekçilerin Partisi Türkiye İşçi Partisi", "Meclise Gireceğiz, Hesap Soracağız", "Kahrolsun Şovenizm, Kurtuluş Sosyalizm" sloganlarını kapsayan afişleri asan 95 partili gözaltına alındı. Gözaltına alınanlara silah çekildi, copla saldırdı. Seçime katılan bir Partinin üyeleri olarak yasal haklarını kullanmak üzere propaganda çalışması yapan TIP üyeleri polis tarafından tartaklandı.

TIP afişlerine el koyan polisler Sıhhiye Meydanında afişleri yakma çüretini gösterdiler. Olaya müdahale etmek üzere Çankaya Emniyet Amirliğine giden TIP avukatları terslendiler. TIP afişlerinin astırılmaması için Ankara Valiliği ve emniyet makamları seferber oldular. Afişlerin üstünün kapatılması için MC partilerinden birinin afişleri polislerin yanında yapıldı. Ertesi günlerde MC partileri ve seçime katılan diğer partilerin afişleri, çoğu zaman da TIP afişlerinin üzerine serbestçe yapıştırıldı.

19 Mayıs günü Dikmen Öveçler semtinde TIP baidirlerini ve yayınlarını dağıtan Partililere faşist çeteler saldırdı. 15-20 kişilik saldırgan grubuna halkın gözü

öründe silah dağıtıldı, saldırganlar silahlarını TIP üyelerine yönelterek ateşlediler. Faşist saldırganlar ellerine geçirdikleri TIP üyelerini silah tehdidi ile bayılına kadar dövdüler, 4 Partili ağır şekilde yaralandı, kol ve kafalarında kırıklar meydana geldi. Gazete dağıtan TIP üyesi genç kızlar saldırıya uğradılar, dövüldüler ve eşyaları alındı.

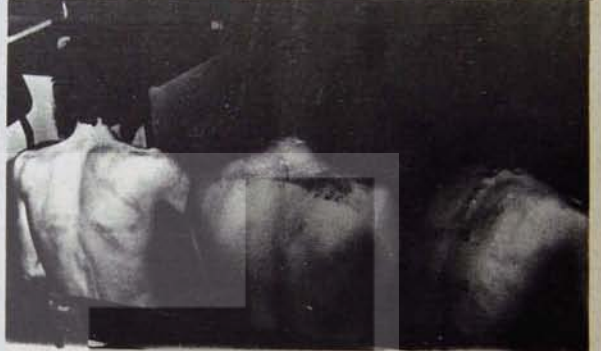
Saldırganların kimlikleri ve Dikmen Büyük Ülkü Derneği Kitaplığı önünde toplandıkları, olaydan yarım saat sonra polis karakoluna bildirildiği halde, çok sonra saldırganlardan sadece 4'ü yakalandı. Üzerinde silah taşıyan bir saldırgan ise 8 kişilik "urucu tim" ekibi önünden rahatlıkla kaçabildi! Ağır yaralı TIP üyeleri 8 saat boyunca karakolda sandalye üzerinde hiç bir işlem yapılmadan bekletilirken faşist saldırganların kefaletle serbest bırakılmasına çalışıldı. Saldırıya uğrayanlar 12-30 gün arası rapor aldıkları halde saldırganlar savcı önüne çıkarılmadı.

TIP Ankara İl Başkanı 20 Mayıs günü basına yaptığı açıklamada şöyle diyor:

"Seçim ortamı bitimin idari, adli ve emniyet makamları açısından yüz kırtarıdır. Ancak saldırganlar ve onların teşvikçileri ve koruyucuları 5 Haziran seçimlerinde hak ettikleri dersi alacaklardır. Sosyalistler Meclis'e girecek ve hesap soracaklardır."

Faşistlerin saldırısına uğrayan TIP üyeleri. Saldırıya uğrayanlar 12 - 30 gün arası rapor aldıkları halde sanıklar savcı önüne çıkarılmadı.

Afiş yapıştırdıkları için polis tarafından dövülen 3 tip üyesi

Serbestçe TIP afişleri üzerine kapatılan afişler.

Serbestçe TIP afişleri üzerine yapıştırılan afişler. Bu afişler TIP afişleri üzerine yapıştırılırken polis yanında bekledi.

Afiş yapıştırdığı için polis tarafından dövülen bir TIP üyesi

Türkiye İşçi Partisi'nin 27 Mayıs Cuma günü saat 14.00'de Ankara Tandoğan meydanında, 28 Mayıs Cumartesi günü saat 15 .00 de İstanbul'da Taksim meydanında, 4 Haziran Cumartesi günü İzmir'de Cumhuriyet meydanında açık hava toplantısı var.

GÖREV BAŞINA! YARIN BUGÜNDEN KURULUR...